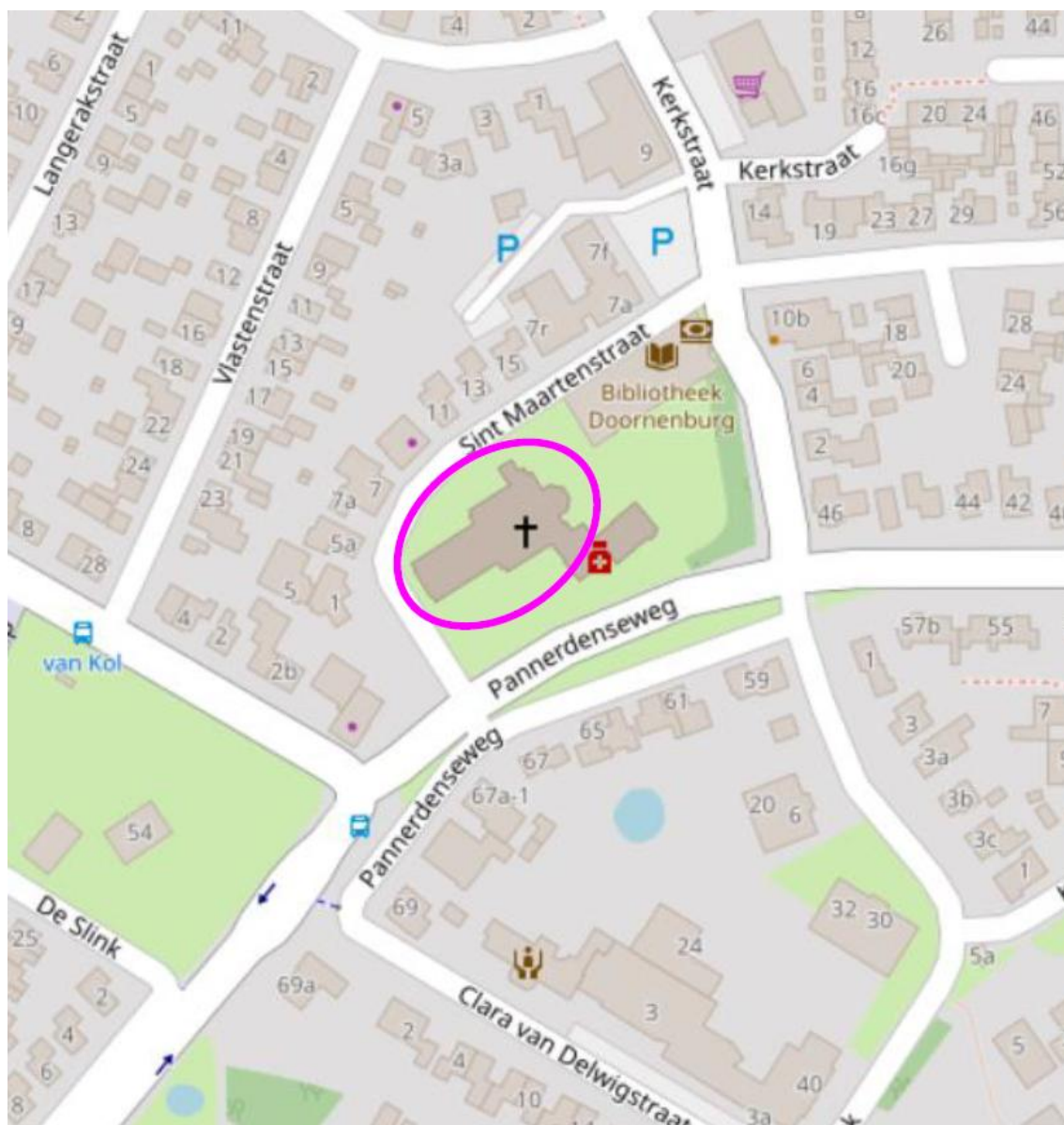

Plan van aanpak gewone dwergvleermuis
St. Martinuskerk
Pannerdensedweg 50, Doornenburg

Plan van aanpak gewone dwergvleermuis
St. Martinuskerk
Pannerdenseweg 50, Doornenburg

Opdrachtgever: Gemeente Lingewaard
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel

Datum: 14 januari 2025

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T [REDACTED]
www.foreestgroenconsult.com

INHOUD

Pagina

1.	Inleiding	5
2.	Algemene informatie	6
2.1	Ligging plangebied.....	6
2.2	Locatie	7
2.3	Naam aanvrager	7
3	Werkzaamheden en planning	8
3.1	Beschrijving van de werkzaamheden.....	8
3.2	Werkwijze en planning.....	8
4	Verbodsbepalingen	9
5	Ecologische inventarisatie, achtergrond	10
6	Effecten	11
6.1	Effect werkzaamheden: kwaliteit en kwantiteit	11
6.2	Effect werkzaamheden: monitoren	11
7	Maatregelen	12
7.1	Fase van onderhoud.....	12
7.2	Tijdelijke voorzieningen	12
7.3	Permanent geschikt en toegankelijk maken spouwmuur.....	14
7.4	Algemeen	14
7.5	Effectiviteit	14
7.6	Uitvoering maatregelen: monitoren	14
8	Alternatieven.....	16
8.1	Alternatieve locatie	16
8.2	Alternatieve inrichting en werkwijze	16
8.3	Alternatieve planning.....	16
9	Gunstige staat van instandhouding.....	17
9.1	Zorgvuldig handelen.....	18
10	Literatuur.....	19
11	Plan van aanpak in het kort.....	20
11.1	Voor ontvangst van de vergunning	20
11.2	Werkzaamheden	20
11.3	Algemeen	20
12	Werk protocol	21
13	Begeleiding en communicatie	22
14	Advies	23
14.1	Intrinsieke waarde.....	23

14.2	Invloed weer.....	23
14.3	Broedvogels.....	23
14.4	Natuur inclusief bouwen	23
Bijlage 1: Artikel 4.144 Besluit bouwwerken leefomgeving		24
Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek.....		25
Bijlage 3: Nader onderzoek		26

1. Inleiding

In opdracht van de Gemeente Lingewaard is dit Plan van Aanpak opgesteld voor het waarborgen van de verblijfsmogelijkheden van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) bij de St. Martinuskerk in Doornenburg.

De gemeente heeft herontwikkelingsplannen voor het kerkgebouw en de omliggende grond. De kerk wordt omgebouwd tot een school en de omliggende grond wordt omgezet naar een speelplein. De kerk wordt inwendig verbouwd en inwendig geïsoleerd. Hiernaast worden openingen gemaakt om meer licht binnen te laten in het gebouw. Er vinden geen werkzaamheden aan het dak plaats. De bomen rondom het gebouw blijven zo veel mogelijk behouden.

De basis van dit plan van aanpak wordt gevormd door het nader onderzoek:

- Quicksan St. Martinuskerk Pannerdenseweg 50 Doornenburg, Foreest Groen Consult BV, 23 april 2024;
- Nader onderzoek gierzwaluw, huismus & vleermuis St. Martinuskerk Pannerdenseweg 50 Doornenburg, Foreest Groen Consult BV, 7 november 2024.

Bij het nader onderzoek zijn geen gierzwaluw- en huismusnestplaatsen waargenomen op de planlocatie. Wel zijn er verblijven van de gewone dwergvleermuis aangetroffen.

De werkzaamheden zijn gepland voor de periode augustus 2025 – september 2026

Dit plan van aanpak is opgesteld door [REDACTED] MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2. Algemene informatie

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied bestaat uit een kerkgebouw met omliggende grond. Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Doornenburg. Langs de Pannendenseweg zijn groenstroken en bomenrijen aanwezig.

Aan de noord- en zuidzijde van het gebouw bevinden zich grasvelden met enkele bomen en struiken. Het grasveld aan de noordzijde is omlijnd met lage hagen. Op het gras staan 3 bomen. Het grasveld aan de oostzijde is door de Kerkstraat afgescheiden middels een heg. Op het grasveld staan een aantal kleine bomen. Het veld aan de zuidzijde bestaat alleen uit gras en is omlijnd door grind, bestrating en een lage stenen muur. Aan de westzijde is bestrating met een bomenrij van lage en dunne bomen. Aan de zuidoostzijde van de kerk zitten 2 gebouwen aan de kerk vast. In deze gebouwen zitten momenteel de Zuider Apotheek en de Huisartsenpraktijk. De planlocatie is weergegeven in afbeelding 1.

Afbeelding 1: De planlocatie met weergegeven (rood omcirkeld). (Bron: Herbestemming St. Martinuskerk- IKC Doornick te Doornenburg)

2.2 Locatie

Straat: Pannerdensedeweg 50
Postcode: 6686 BH
Plaats: Doornenburg
Gemeente; Gemeente Lingewaard
Provincie: Gelderland
Coördinaten: 51.8901, 6.0003
Kadestraal bekend: DNB00-A-3736

Afbeelding 2: Kadastraal perceel behorende bij de planlocatie (blauw omlijnd).

2.3 Naam aanvrager

Gemeente Lineaard
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel
Projectleider: [REDACTED]

3 Werkzaamheden en planning

3.1 Beschrijving van de werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit

- het van binnenuit isoleren van de kerk;
- nieuwe gevelopeningen creëren voor de inbouw van ramen,
- gevelopeningen vergroten voor de inbouw van ramen,
- de binnenruimte inrichten,
- de buitenruimte inrichten met een speeltuin en fietsenstalling.

3.2 Werkwijze en planning

Alle werkzaamheden die van invloed zijn op de gewone dwergvleermuis worden pas gestart nadat een vergunning van de Omgevingswet is verkregen. Voor de 5 unieke verblijven van de gewone dwergvleermuis dienen in totaal 20 tijdelijke verblijven te worden gerealiseerd. Deze worden voor 15 mei geplaatst op gebouwen binnen 200 meter van de kerk. Ongeschikt maken van de kerk vindt plaats na ontvangst van de vergunning, in de periode van 15 augustus 2025 – 15 oktober 2025. Bij de verbouwing van de kerk wordt de spouwmuur weer volledig toegankelijk gemaakt voor vleermuizen. Hierbij wordt om de 5 meter een entreestenen geplaatst op de gevels van de kerk op een minimale hoogte van 4 meter. Dit zijn er in totaal 28.

Tabel 1: Tijdlijn van de maatregelen met de meest gunstige planning en welke werkzaamheden gestart kunnen worden zonder vergunning.

Fase	Start zonder vergunning?	Datum	Onderdeel
Plaatsen tijdelijke voorzieningen	Ja	Nu – 15 mei 2025	Realisatie 20 tijdelijke verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis
Ongeschikt maken	Nee	15 augustus 2025 – 15 oktober 2025	Ongeschikt maken voor gewone dwergvleermuis
Controle	Nee	5 dagen na ongeschikt maken	Controle op in- of uitvliegende vleermuizen door ecooloog. Indien deze niet worden aangetroffen, afgifte natuurvrij verklaring. Daarna kunnen de werkzaamheden van start
Werkzaamheden	Nee	Na natuurvrij verklaring	Realisatie permanenten verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis door middel van spouwmuur opnieuw toegankelijk maken.

4 Verbodsbepalingen

De onderstaande tabel geeft de verbodsbepalingen weer die mogelijk worden overtreden en waarvoor een vergunning van de Omgevingswet wordt aangevraagd.

Tabel 2: Verbodsbepalingen en wettelijke grondslag.

Soort	Verboden	Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	11.46 lid 1b Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a	8.74k 1b 3° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	11.46 lid 1d Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaats en of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a	8.74k 1b 3° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Artikel 11.46 lid 1b

De werkzaamheden hebben nooit tot doel vleermuizen te verontrusten. Door het ongeschikt maken van het gebouw op een zorgvuldige wijze uit te voeren worden de vleermuizen met 'zachte' hand tijdelijk uit het pand verwijderd. Door tijdig tijdelijke verblijven te realiseren en permanent te mitigeren door de kerk weer geheel geschikt te maken, zijn tijdig voldoende nieuwe alternatieve verblijven beschikbaar.

Artikel 11.46 lid 1d

Van het aantasten of vernietigen van één of meer voortplantingsplaatsen is sprake indien de kerk niet meer toegankelijk is. Bij het openen van de gevel kunnen de verblijfplaatsen verstoord of aangetast worden. De verblijven van de gewone dwergvleermuis zijn tijdelijk niet meer beschikbaar. Hierdoor ontstaat een overtreding van verbodsartikel 11.46 lid 1d. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn 20 tijdelijke verblijven voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. Hiernaast wordt tijdens de werkzaamheden de gehele spouw weer toegankelijk gemaakt voor de gewone dwergvleermuis. Hierdoor zijn voldoende voorzieningen aanwezig voor, tijdens en na de werkzaamheden.

Wettelijke grondslag 8.74j 1b 1° In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid

De kerk wordt door middel van de werkzaamheden ingezet voor onderwijs zonder dat er sloop en nieuwbouw hoeft plaats te vinden. De realisatie van scholen is van maatschappelijk belang ten behoeve van onderwijs. Hiervoor zijn locaties midden in het dorp in aanwezige bouw, het best geschikt om snel een school te realiseren. Hiernaast wordt de kerk geïsoleerd. De energietransitie is van groot belang om de temperatuur op aarde binnen aanvaardbare grenzen te houden. Goed geïsoleerde gebouwen zijn onderdeel van deze energietransitie.

De tijdelijke en nieuwe permanente voorzieningen worden door gewone dwergvleermuis gebruikt. Door de voorzieningen in verschillende richtingen aan te brengen wordt ingespeeld op verschillende klimatologische omstandigheden. De dieren zullen deze voorzieningen snel vinden en gebruiken. Hierdoor beschikt de plaatselijke populatie over voldoende en diverse mogelijkheden om een verblijfplaats te vinden voor, tijdens en na de werkzaamheden.

5 Ecologische inventarisatie, achtergrond

In 2024 is een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd. Op basis van de resultaten van de quickscan is het nader onderzoek uitgevoerd.

De resultaten van het nader onderzoek zijn gerapporteerd in de rapportage: “Nader onderzoek gierzwaluw, huismus & vleermuis – St. Martinuskerk Pannerdensedeweg 50 Doornenburg, Foreest Groen Consult BV, 7 November 2024”. Deze rapportage is bijgevoegd in bijlage 3. Hieronder is een samenvatting van dit nader onderzoek weergegeven.

Tabel 3: Samenvatting resultaten nader onderzoek. OW= Omgevingswet (Besluit activiteiten leefomgeving).

Onderzochte soort of soortgroep		Overtreding Omgevingswet	Aantal	Verdere maatregelen
Gierzwaluw		Nee	n.v.t.	n.v.t.
Huisumus		Nee	n.v.t.	n.v.t.
Vleermuizen	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja	3 zomerverblijven en 2 paarverblijven	Vergunning OW aanvragen
	Foerageergebied	Nee	n.v.t.	n.v.t.
	Vliegroute	Nee	n.v.t.	n.v.t.
Overige waarnemingen (houtduif, kauw, merel en Turkse tortel)		Mogelijk, indien verwijdering beplanting en/of extern werken aan het dak in broedperiode.		Verwijdering beplanting en/of extern werken aan het dak in augustus – februari, buiten de broedperiode. Of de locatie vooraf laten controleren door een ecooloog

Voor de gewone dwergvleermuis wordt de Vergunning van de Omgevingswet aangevraagd.

6 Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit en kwantiteit

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Door de verbouwing van de kerk worden in totaal 5 unieke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Voor deze verblijven worden 20 tijdelijke verblijven geplaatst op gevels van gebouwen binnen 200 meter van de kerk. De permanente voorzieningen worden gerealiseerd in de kerk. Mitigatie vindt plaats conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12. Hierdoor heeft de gewone dwergvleermuis, voor, tijdens en na de werkzaamheden beschikking over voldoende plaatsen waar de soort kan verblijven.

6.2 Effect werkzaamheden: monitoren

Van de werkzaamheden wordt een logboek bijgehouden door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

Als deskundige zal optreden:

Opdrachtnemer: Foreest Groen Consult

Namens opdrachtnemer: ir. [REDACTED]

Telefoonnummer [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@foreestgroenconsult.nl

7 Maatregelen

Tabel 4: Overzicht maatregelen en effecten.

Soort	Aantal	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis	5 unieke verblijven	20 tijdelijke verblijven op gebouwen binnen 200 meter van de kerk	15 augustus – 15 oktober 2025	Toegankelijk maken spouwmuur van de kerk

Bij de kerk zijn 3 zomerverblijven en 2 paarverblijven aangetroffen. Voor deze locatie wordt eerst tijdelijk gemitigeerd. Hiervoor worden 20 alternatieve verblijven opgehangen aan gebouwen binnen 200 meter van de kerk. Voor de permanente mitigatie wordt de spouwmuur van de kerk weer volledig toegankelijk gemaakt voor vleermuizen. Het ongeschikt maken vindt plaats in de minst kwetsbare periode.

7.1 Fase van onderhoud

- Ophangen 20 tijdelijke verblijven binnen 200 meter van de kerk voor 15 mei 2025;
- Na ontvangst van de vergunning van de Omgevingswet ongeschikt maken;
- Ongeschikt maken voor vleermuizen bij de stenen spouwmuur tussen 15 augustus 2025 – 15 oktober 2025. Dit wordt uitgevoerd door bestaande openingen te dichten met een schuimband en exclusion flaps. Tussen het schuimband wordt minimaal elke 2 meter een exclusion flap geplaatst, individuele openingen krijgen altijd een exclusion flap;
- Controle op aanwezigheid van vleermuizen 5 dagen na het ongeschikt maken;
- Afgeven natuurvrijverklaring door ecooloog bij afwezigheid van in- of uitvliegende vleermuizen;
- Na natuurvrijverklaring mag worden gestart met de werkzaamheden;
- Toegankelijk maken van de gehele spouwmuur van de kerk door het plaatsen van 28 entreestenen;
- Vastleggen bevindingen en werkzaamheden in het logboek.

7.2 Tijdelijke voorzieningen

Voor de 3 zomerverblijven en 2 paarverblijven worden 20 tijdelijke vleermuisverblijven opgehangen aan gebouwen binnen 200 meter van de kerk. Hiervoor wordt het "Vleermuis zomergevelverblijf 1 FQ" van Waveka toegepast. Deze kast is gemaakt van houtbeton, waardoor deze lang kan blijven hangen. Voor de inpassing mogen deze geverfd worden met dampopen verf. Plaatsing is op minimaal 4 meter hoogte boven de grond met een vrije invliegopening. Boven een aanbouw, zoals bij de gymzaal, moeten de kasten minimaal 2 meter boven de aanbouw worden geplaatst. De locaties van deze kasten zijn weergegeven in afbeelding 4.

Afbeelding 3: Het vleermuis-zomergevelverblijf 1 FQ. Deze kast is van houtbeton en heeft drie verschillende hangplekzones.

Afmetingen (buitenmaat): H 60 x B 35 x D 9 cm (spleetbreedtes binnenkant van 1,5 tot 3,5 cm)

a.-Ontmoetingscentrum

b.-Gymzaal

■ Locaties 20 "vleermuis- zomergevelverblijf 1 FQ"

Afbeelding 4: Locaties van de tijdelijke voorzieningen: 20 "vleermuis-zomergevelverblijf 1 FQ" voor de gewone dwergvleermuis op het a. ontmoetingscentrum, Kerkstraat 3 en op de b. gymzaal, Clara van Delwigstraat 3

7.3 Permanent geschikt en toegankelijk maken spouwmuur

De spouwmuur is op dit moment toegankelijk voor vleermuizen. Er zitten op dit moment vleermuizen in de spouwmuur. Doordat delen van deze muur open worden gemaakt voor meer licht wordt de spouwmuur tijdelijk verstoord. Na de werkzaamheden is de spouwmuur weer geschikt voor vleermuizen. Door entreestenen aan te brengen in de gevels is de toegang tot de spouwmuur voor vleermuizen gewaarborgd. Hierdoor wordt de gehele spouwmuur van de kerk weer geschikt voor de gewone dwergvleermuis.

Verspreid over de gevels wordt om de 5 meter een openingen aangebracht op minimaal 4 meter hoogte om de toegankelijkheid van de spouwmuur te waarborgen. In totaal worden er 28 openingen gecreëerd. Deze openingen worden geplaatst onder de dakrand. Let op een vrije invliegopening. De openingen worden gerealiseerd met een entreesteen. Als entreesteen wordt het type IB VL 09 van Vivara Pro toegepast.

Afbeelding 5: De entreesteen IB VL 09 van Vivara Pro. Deze steen wordt ingemetseld in de gevel en is gemaakt van houtbeton.

Afmetingen: de sleuf is 3 cm hoog en 16 cm breed en heeft een schuin bodemvlak. Buitenmaat: 21 H x 11 B x 10 D

De locaties van de entreestenen in de gevel van de kerk worden weergegeven in afbeelding 6.

7.4 Algemeen

- Geen verlichting bij de invliegopening van de tijdelijke en permanente verblijven;
- De tijdelijke en permanente verblijven moeten toegankelijk zijn en blijven.

7.5 Effectiviteit

De tijdelijke en permanente voorzieningen worden door gewone dwergvleermuizen gebruikt. Door de verblijven aan te brengen op verschillende windrichtingen wordt verder ingespeeld op verschillende klimatologische omstandigheden. De dieren zullen deze voorzieningen snel vinden en gaan gebruiken. Hierdoor beschikt de plaatselijke populatie van de gewone dwergvleermuis over voldoende en diverse mogelijkheden om een verblijfplaats te vinden.

7.6 Uitvoering maatregelen: monitoren

De permanente voorzieningen behoren tot de standaard uitvoering van een gebouw waardoor de duurzaamheid gelijk gesteld kan worden op de levensduur van de toegepaste materialen. Dit is meer dan 100 jaar, even lang als de leeftijd van het gebouw.

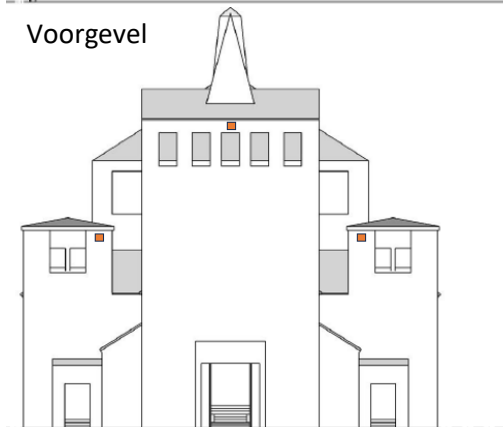
Linkergevel

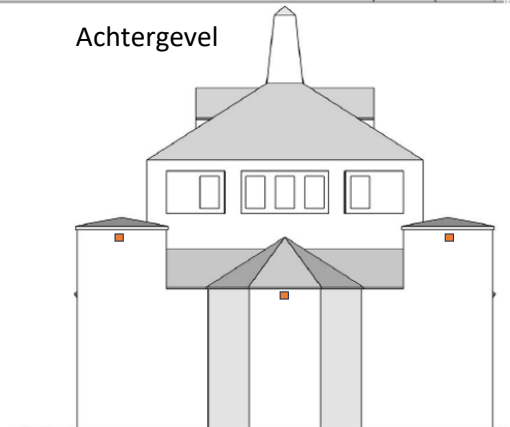
Rechtergevel

Voorgevel

Achtergevel

■ Locaties entreesteen IB VL 09 van Vivara Pro

Afbeelding 6: Locaties van de entreestenen op de gevel van de kerk voor de gewone dwergvleermuis.

8 Alternatieven

8.1 Alternatieve locatie

Alternatieve locaties zijn niet voorhanden. De gewone dwergvleermuis zit in de bestaande kerk en deze zijn niet te verplaatsen. Door het intact houden van de kerk worden na de werkzaamheden de verblijfplaatsen weer beschikbaar. De school moet worden gerealiseerd in het dorp en de kerk is daarvoor geschikt. Er zijn geen andere alternatieve locaties midden in het dorp. Daarbij is hergebruik van een gebouw duurzamer dan een nieuw gebouw realiseren.

Een alternatieve gunstigere locatie is niet mogelijk.

8.2 Alternatieve inrichting en werkwijze

Bij de verbouwing van de kerk worden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. De werkzaamheden en isolatie worden zo veel mogelijk van binnen uitgevoerd. Echter, om de kerk geschikt te maken als school zijn extra ramen noodzakelijk. Hierbij is verstoring niet te voorkomen.

In de nabije omgeving worden tijdig voldoende alternatieve tijdelijke voorzieningen gerealiseerd. Hiernaast worden de huidige verblijfplaatsen weer geschikt en toegankelijk gemaakt door de spouwmuur van de kerk weer toegankelijk te maken voor de gewone dwergvleermuis. Hierdoor kan deze beschermde soort voor, tijdens en na de werkzaamheden verblijven bij het plangebied.

Een alternatieve gunstigere werkwijze is niet mogelijk.

8.3 Alternatieve planning

De planning is gericht op het vermijden van de kwetsbare kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Voorafgaande aan de werkzaamheden is tijdelijk gemitigeerd. Ongeschikt maken vindt plaats in de minst kwetsbare periode.

Een alternatieve gunstigere planning is niet mogelijk.

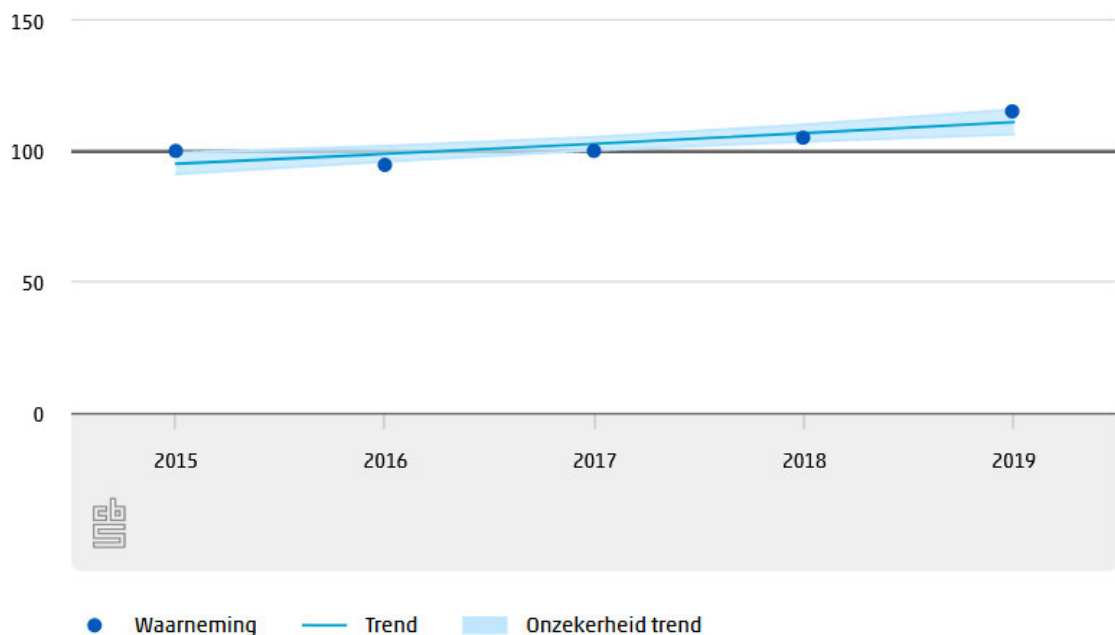
9 Gunstige staat van instandhouding

Staat van instandhouding & trend

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis soort van Nederland. De gewone dwergvleermuis neemt matige toe in aantallen (CBS, Zoogdiervereniging, 2020). De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland is als gunstig aangegeven.

Gewone dwergvleermuis

(2015=100)

Bron: NEM (CBS, Zoogdiervereniging)

Afbeelding 7: Trend van de gewone dwergvleermuis in Nederland (bron: CBS, Zoogdiervereniging)

Beoordeling landelijke staat van instandhouding gewone dwergvleermuis

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Populatieomvang	Gunstig	Verbeterend	Wordt gehaald
Verspreidingsgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	Stabiel	Wordt gehaald

Beoordeling staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Gelderland

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Laatste tien jaar van de registratie ('trend')	Referentiewaarde 1994
Aandeel Gelderland in landelijke populatie	Min of meer evenredig		
Populatieomvang	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Verspreidingsgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Kwaliteit van het leefgebied	Gunstig	Stabiel	Wordt gehaald
Toekomstperspectief	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	n.v.t.	n.v.t.
Eindbeoordeling staat van instandhouding	Ongunstig – ontoereikend (gunstig indien voldoende mitigerende maatregelen worden genomen)	Stabiel	Wordt gehaald

Afbeelding 8: Beoordeling landelijke staat (boven) en provinciale staat (beneden) van instandhouding van de gewone dwergvleermuis (bron: Arcadis, 2018).

Effecten werkzaamheden op staat van instandhouding

Blijven voor de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfplaatsen aanwezig dan zal de gunstige staat van instandhouding van de plaatselijke populatie niet in gevaar komen. Door het aanbieden van de tijdelijke en permanente verblijven voorafgaand en tijdens de werkzaamheden zal de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfsmogelijkheden hebben om de plaatselijke populatie in stand te kunnen houden. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in dit gebied is hierdoor gewaarborgd.

9.1 Zorgvuldig handelen

Werkzaamheden vinden plaats in de minst kwetsbare periode voor gewone dwergvleermuis. De genomen maatregelen worden gecontroleerd zodat kan worden vastgesteld of de maatregelen effectief zijn. Bij het onverwacht aantreffen van (beschermde) soorten wordt direct gestopt met de werkzaamheden en contact opgenomen met de ecologisch deskundige waardoor schade wordt voorkomen.

10 Literatuur

Kennisdocumenten

- Kennisdocument BIJ12 Gewone dwergvleermuis versie 2.0 - april 2024

Websites

- www.gelderland.nl
- www.kadastralekaarten.nl
- www.vivarapro.nl
- www.waveka.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Voorgaand onderzoek

- Quicksan St. Martinuskerk Pannerdenseweg 50 Doornenburg, Foreest Groen Consult BV, 23 april 2024;
- Nader onderzoek gierzwaluw, huismus & vleermuis St. Martinuskerk Pannerdenseweg 50 Doornenburg, Foreest Groen Consult BV, 7 november 2024.

Overig

- Arcadis_De_staat_van_instandhouding,_factsheets_voor_25_soorten_in_Gelderland_(P S2018-372);
- H. Limpens, K. Mostert & W. Bongers (1997). "Atlas van de Nederlandse Vleermuizen", KNNV;
- Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen. Notitie na-isoleren vleermuisvriendelijk bouwen, zoogdiervereniging.

11 Plan van aanpak in het kort

11.1 Voor ontvangst van de vergunning

- Realisatie 20 tijdelijke verblijven gewone dwergvleermuis van het type “Zomergevelverblijf 1 FQ” op gebouwen binnen 200 meter van de kerk.

11.2 Werkzaamheden

Ongeschikt maken van de spouwmuur voor de vleermuis na ontvangst van de vergunning:

- Periode van ongeschikt maken: 15 augustus 2025 – 15 oktober 2025 bij en temperatuur rond zonsondergang boven de 10 °C, geen neerslag en maximaal 5 Bft wind;
- Tijdig ongeschikt maken van verblijven, minimaal 5 dagen voorafgaande aan de werkzaamheden;
- Het ongeschikt maken van de spouwmuren voor vleermuizen. Dit wordt uitgevoerd door bestaande openingen te dichten met een schuimband en exclusion flaps. Tussen het schuimband wordt minimaal elke 2 meter een exclusion flap geplaatst, individuele openingen krijgen altijd een exclusion flap;
- Controle door ecooloog op effectiviteit van het ongeschikt maken, minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken.

Na de controles en natuurvrijverklaring kunnen de werkzaamheden aan de buitenmuur plaatsvinden.

Tijdens de werkzaamheden aan de buitenmuur:

- Opnieuw toegankelijk maken van de spouwmuur voor de gewone dwergvleermuis door het plaatsen van 28 entreestenen.

11.3 Algemeen

- Geen verlichting bij de tijdelijke en permanente verblijven en bescherming van de nieuwe verblijven;
- Invliegopeningen van de gemitigeerde tijdelijke en permanente verblijven niet afsluiten;
- De werkzaamheden moeten worden begeleid door een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

12 Werk protocol

De wijze van werken staat weergegeven in de vorige hoofdstukken. In dit hoofdstuk zijn de werkzaamheden per periode weergegeven. Alle werkzaamheden worden vastgelegd in een logboek. Onderstaande tabel is dezelfde als tabel 1

Fase	Start zonder vergunning?	Datum	Onderdeel
Plaatsen tijdelijke voorzieningen	Ja	Nu – 15 mei 2025	Realisatie 20 tijdelijke verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis
Ongeschikt maken	Nee	15 augustus 2025 – 15 oktober 2025	Ongeschikt maken voor gewone dwergvleermuis
Controle	Nee	5 dagen na ongeschikt maken	Controle op in- of uitvliegende vleermuizen door ecooloog. Indien deze niet worden aangetroffen, afgifte natuurvrij verklaring. Daarna kunnen de werkzaamheden van start
Werkzaamheden	Nee	Na natuurvrij verklaring	Realisatie permanenten verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis door middel van spouwmuur opnieuw toegankelijk maken.

13 Begeleiding en communicatie

Opdrachtgever

Namens opdrachtgever: Gemeente Lingewaard

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@lingewaard.nl

Projectmanager: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@lingewaard.nl

Opdrachtnemer

Opdrachtnemer: WAM&VanDuren

Namens opdrachtnemer: [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@wamenvanduren.nl

Uitvoerder: *nader te bepalen*

Telefoonnummer: *nader te bepalen*

E-mail: *nader te bepalen*

Deskundige flora en fauna

Opdrachtnemer: Foreest Groen Consult

Namens opdrachtnemer: ir. [REDACTED]

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mail: [REDACTED]@foreestgroenconsult.nl

Aandachtspunten voor de realisatie zijn:

1. Afstemmen en registratie van dit plan van aanpak en/of nieuw gevonden soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen met toezichthouder
2. Verzorgen werkinstructie door de uitvoerder aannemer en deskundige flora-fauna; uitleg plan van aanpak aan betrokkenen, voordat de werkzaamheden starten;
3. Wekelijks agendapunt soortbescherming op de agenda van de bouwvergadering.
 - a. Wordt conform het plan van aanpak gewerkt;
 - b. Welke verbeterpunten gelden op basis van nieuwe inzichten en/of nieuwe verblijfplaatsen van soorten?
 - c. Afstemmen aanpassing tussen deskundige, opdrachtgever en opdrachtnemer;
 - d. Verwerken aanpassingen en nieuwe warnemingen in plan van aanpak, projectdossier.
4. Evaluatie zorgvuldig handelen na afronding van het project: wat ging goed en wat kan de volgende keer beter?

Controle en deskundigheid

Foreest Groen Consult is beschikbaar voor advies en ondersteuning over de natuurwetgeving

Contactpersoon is: ir. [REDACTED]

14 Advies

14.1 Intrinsieke waarde

Alle levende dieren hebben een intrinsieke waarde. Worden dieren bij de werkzaamheden aangetroffen dan moeten deze dieren in veiligheid worden gebracht of de kans krijgen zichzelf in veiligheid te brengen. Het moedwillig doden van dieren is verboden. Ontstaan er onverwachte situaties met beschermde soorten dan zal direct contact gezocht worden met een ter zake zijnde deskundige om naar een oplossing te zoeken.

14.2 Invloed weer

Afhankelijk van het temperatuurverloop in het voorjaar en najaar kunnen de veilige perioden voor vleermuizen vervroegen of vertragen. Hierdoor kunnen projecten mogelijk eerder of later starten. De nachttemperatuur rond zonsondergang dient rond de 10 °C te liggen. De vleermuizen moeten actief zijn om te kunnen reageren op veranderingen in de verblijven.

14.3 Broedvogels

Alle vogels zijn in het broedseizoen beschermd. Bij het nader onderzoek zijn de boomkruiper, houtduif, kauw, merel, pimpelmees en Turkse tortel waargenomen op de planlocatie. In de beplanting op en rondom de planlocatie en op het dak van de kerk. De nesten van deze soorten zijn beschermd in het broedseizoen. Indien beplanting verwijderd moet worden moet dit buiten het broedseizoen gedaan worden.

14.4 Natuur inclusief bouwen

Met eenvoudige middelen kunnen voor verschillende planten en dieren belangrijke voorzieningen worden gerealiseerd die de kwaliteit van hun leefgebied kunnen verbeteren en hun aantallen kunnen laten groeien.

Hoe minder verlichting wordt toegepast, hoe beter voor vleermuizen en vogels. Bij voorkeur zoveel mogelijk verlichting weglaten. Waar weglaten niet mogelijk is, wordt geadviseerd om te werken met vleermuisvriendelijke verlichting. Dit is lage verlichting met een scherpe afsnijding, slimme dimbaarheid en een rode kleur licht. Deze verlichting is ook gunstig voor andere diersoorten, het beperken van lichtvervuiling en het verminderen van energiekosten.

Het planten van meer bloemen, eventueel in combinatie met een insectenhotel of insectenburcht, is eenvoudige methode om de aantallen van vlinders en ander insecten te laten groeien. Een variatie aan beplanting zorgt voor een hogere diversiteit aan insectensoorten.

De dieren geven geen enkele vorm van overlast en dragen bij aan een gezond leefmilieu. Met het uiteindelijke ontwerp en materiaalkeuze kan veel voor deze dieren worden gedaan. Wij adviseren u graag over de mogelijkheden voor het groen inrichten van de planlocatie.

Bijlage 1: Artikel 4.144 Besluit bouwwerken leefomgeving

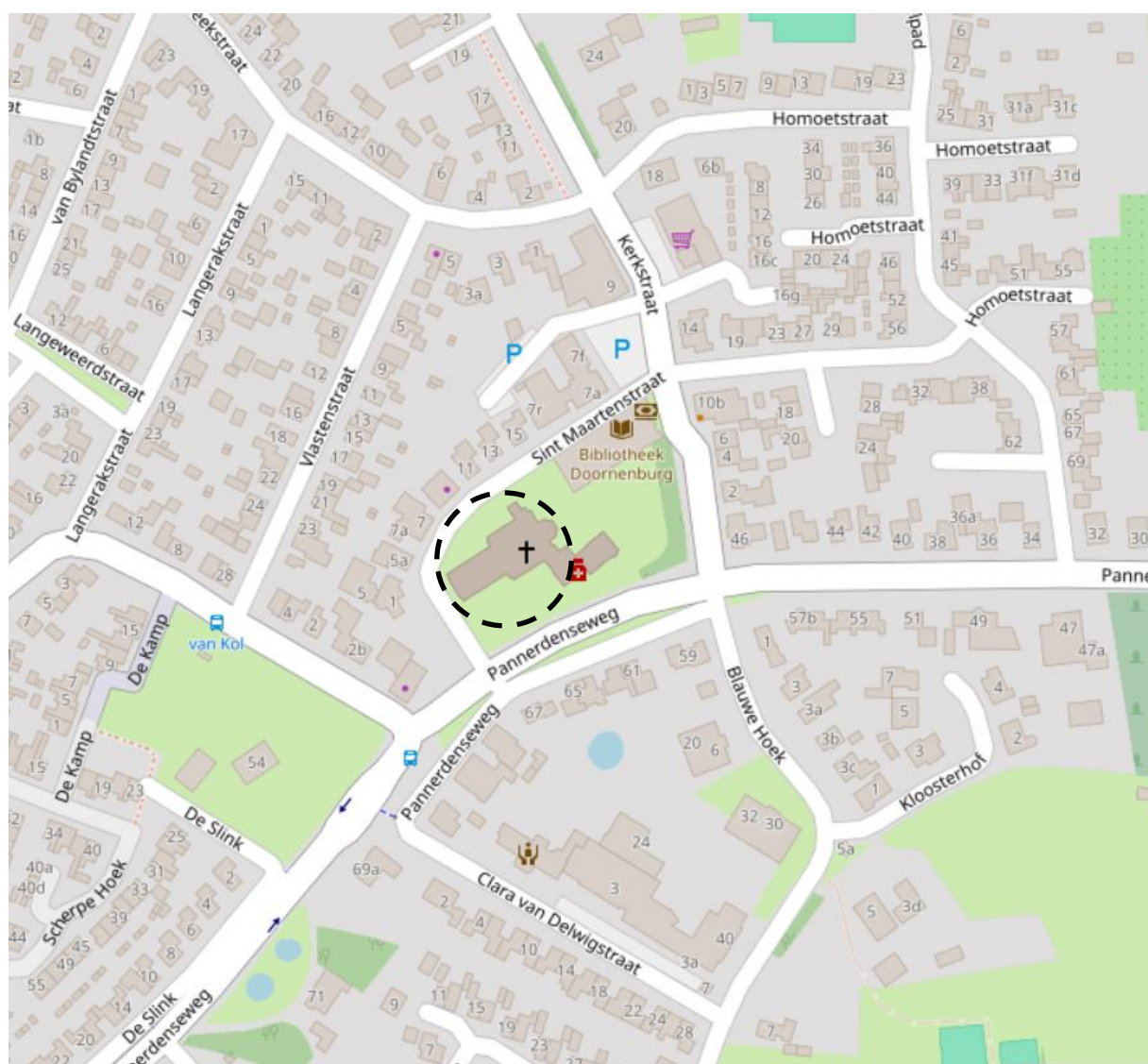
Besluit bouwwerken leefomgeving **Geraadpleegd op 16-01-2024.** **Geldend van 01-01-2024 t/m heden**

Artikel 4.144. (openingen)

1. Een uitwendige scheidingsconstructie heeft geen openingen die breder zijn dan 0,01 m. Dit is niet van toepassing op een afsluitbare opening en een uitmonding van:
 - a. een afvoervoorziening voor luchtverversing;
 - b. een afvoervoorziening voor rookgas; en
 - c. een ont- en beluchting van een afvoervoorziening voor huishoudelijk afvalwater en hemelwater.
2. In afwijking van het eerste lid is een grotere opening toegestaan voor een nest of een vaste rust- of verblijfplaats voor op grond van afdeling 11.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving beschermde diersoorten.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een inwendige scheidingsconstructie die de scheiding vormt met een gebruiksfunctie waarop het eerste lid niet van toepassing is.

Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek

Quickscan St. Martinuskerk Pannerdensedweg 50 Doornenburg

Quicksan St. Martinuskerk

Pannerdensedeweg 50 Doornenburg

Opdrachtgever: Gemeente Lingewaard
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel

Datum: 23 april 2024

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T: [REDACTED]
E-Mail: [REDACTED]@foreestgroenconsult.nl
<http://www.foreestgroenconsult.nl>

Inhoudsopgave

1	Inleiding	- 4 -
2	Beschrijving van het plangebied.	- 5 -
2.1	Beschrijving onderzoek	- 6 -
2.2	Natura 2000.....	- 6 -
2.3	Gelders Natuur Netwerk	- 7 -
3	Resultaten	- 9 -
3.1	Flora.....	- 9 -
3.2	Zoogdieren	- 9 -
3.3	Amfibieën	- 10 -
3.4	Reptielen	- 10 -
3.5	Ongewervelden	- 10 -
3.6	Broedvogels.....	- 10 -
3.7	Vissen	- 10 -
3.8	Vleermuizen	- 10 -
3.8.1	Gebouwen	- 10 -
3.8.2	Bomen	- 10 -
4	Conclusie	- 11 -
4.1	Flora.....	- 11 -
4.2	Zoogdieren	- 11 -
4.3	Amfibieën	- 12 -
4.4	Reptielen	- 12 -
4.5	Ongewervelden	- 13 -
4.5.1	Vlinders.....	- 13 -
4.5.2	Libellen	- 13 -
4.5.3	Overige ongewervelden	- 14 -
4.6	Broedvogels.....	- 14 -
4.7	Vissen	- 15 -
4.8	Vleermuizen	- 16 -
4.8.1	Vaste rust- en verblijfplaatsen	- 16 -
4.8.2	Foerageergebied	- 16 -
4.8.3	Vliegroute	- 16 -
4.9	Samenvatting.....	- 17 -
4.10	Natura 2000.....	- 17 -
4.11	Gelders Natuur Netwerk	- 17 -
4.12	Houtopstanden.....	- 17 -
5	Advies	- 18 -
5.1	Intrinsieke waarde.....	- 18 -
5.2	Broedvogels.....	- 18 -
6	Literatuurlijst	- 19 -
6.1	Websites.....	- 19 -
	Bijlage 1: Foto impressie plangebied	- 20 -
	Bijlage 2: Gegevens NDFF.....	- 22 -

1 Inleiding

In opdracht van Gemeente Lingewaard is op 14 maart 2024 een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd bij de St. Martinuskerk te Doornenburg.

De reden voor deze quickscan is dat het kerkgebouw en omliggende grond onderzocht moet worden vanwege herontwikkelingsplannen, waarbij de kerk wordt omgebouwd tot een school en de omliggende grond wordt omgezet naar een speelplein. De kerk wordt vooral inwendig verbouwd en inwendig geïsoleerd. Wel worden mogelijk wat openingen gemaakt om meer licht binnen te laten in het gebouw. Er vinden geen werkzaamheden aan het dak plaats. De bomen rondom het gebouw worden zo veel mogelijk behouden.

Onderzocht is of de werkzaamheden gevolgen kunnen hebben voor beschermde dier- en plantensoorten.

Een quickscan is een eerste opname die inzicht geeft in de eventuele aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en wordt aangevuld met gegevens uit openbaar toegankelijke bronnen als verspreidingsatlassen en waarneming sites. Op basis van de resultaten kan nader aanvullend onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk zijn.

Het onderzoek en de rapportage is uitgevoerd door [REDACTED] MSc en [REDACTED] MSc werkzaam als ecologen bij Foreest Groen Consult.

2 Beschrijving van het plangebied.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied. Het plangebied is met een rode lijn omlijnd. (bron: topotijdreis.nl)

Het plangebied bestaat uit een kerkgebouw met omliggende grond. Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Doornenburg. Langs de Pannendenseweg zijn groenstroken en bomenrijen aanwezig.

Aan de noord- en zuidzijde van het gebouw bevinden zich grasvelden met enkele bomen en struiken. Het grasveld aan de noordzijde is omlijnd met lage hagen. Op het gras staan 3 bomen. De oostzijde van het gebouw heeft een haag en een aantal van lage en dunne bomen. Het veld aan de zuidzijde bestaat uit alleen gras en is omlijnd door grind, bestrating en een lage stenen muur. Aan de westzijde is bestrating met een bomenrij van lage en dunne bomen.

2.1 Beschrijving onderzoek

Weersgesteldheid:

Temperatuur 12 °C

Windkracht: 1 Bft

Omschrijving: Geen bewolking en zonnig

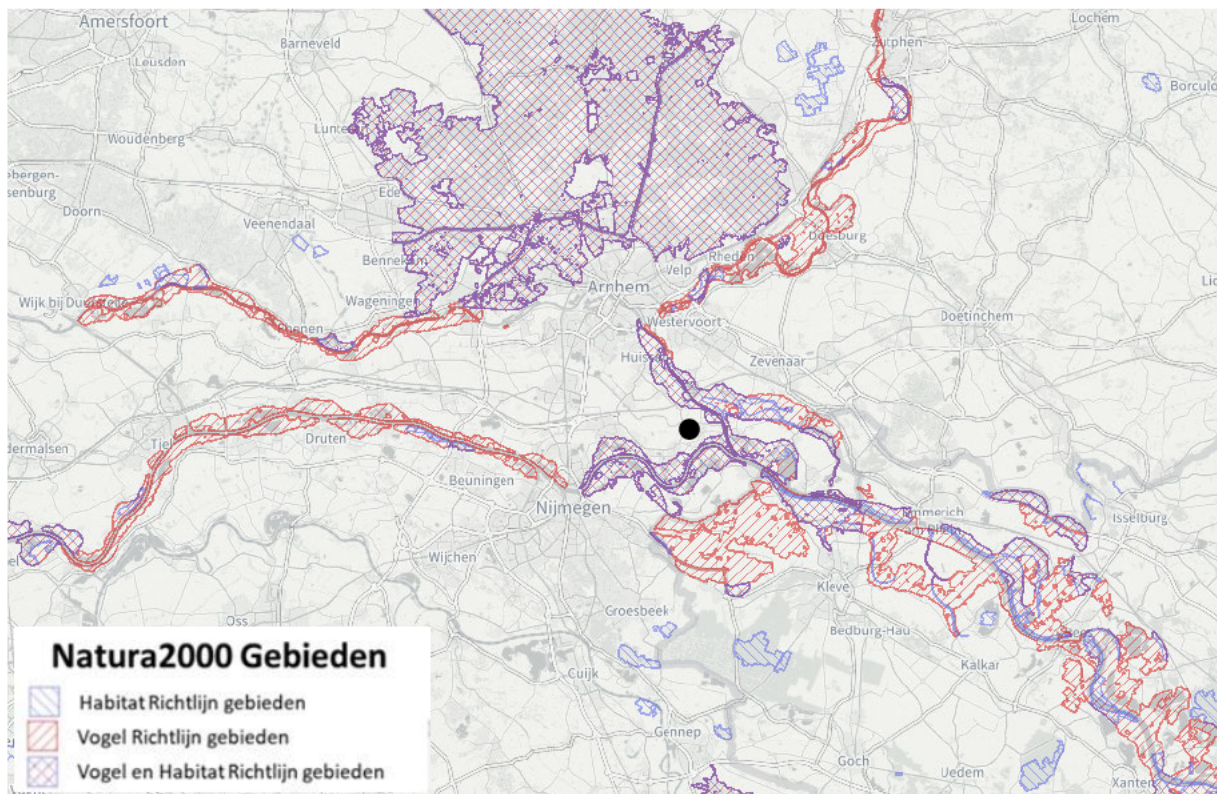
Het terrein is systematisch nagezocht op soorten. Alle soorten zijn genoteerd. Vervolgens zijn verspreidingsatlassen en openbare bronnen nagezocht op eventueel waarnemingen van beschermde soorten die voor de plannen van belang kunnen zijn.

2.2 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is Rijntakken op 0,8 km afstand. De dichtstbijzijnde habitattypen zijn vochtige alluviale bossen (zachthoutoobossen) en slikkige rivieroeveren die zich beide in het Natura 2000 gebied Rijntakken bevinden.

Tabel 1: Natura 2000 gebieden binnen 15 km van de planlocatie. Binnen 25 km vanaf de planlocatie bevinden zich nog meer Natura 2000 gebieden.

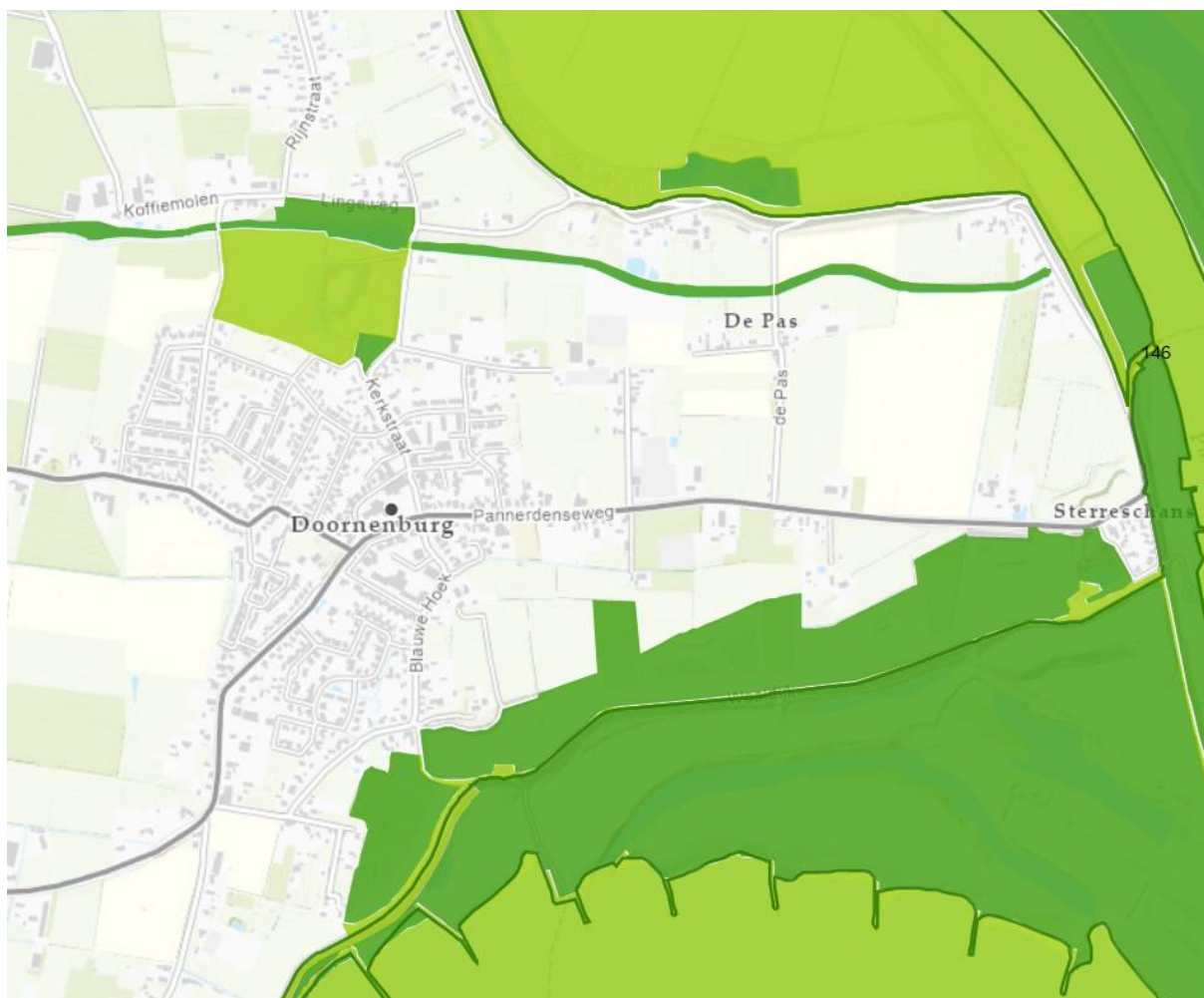
Afstand	Type	Gebied
0,8 km noord, oost en zuid	Habitatrichtlijn en vogelrichtlijn	Rijntakken
5,1 km zuid	Vogelrichtlijn	Vogelschutzgebiet 'Unterer Niederrhein' (Duitsland)
5,3 km zuidoost	Habitatrichtlijn en vogelrichtlijn	Salmorth
8 km zuid	Habitatrichtlijn en vogelrichtlijn	Wylter meer (Duitsland)
11,2 km zuid	Habitatrichtlijn en vogelrichtlijn	Kranenburger Bruch (Duitsland)
12,4 km noord	Habitatrichtlijn en vogelrichtlijn	Veluwe
14,2 km zuid	Habitatrichtlijn	De Bruuk

Afbeelding 3: Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebieden. Het plangebied is met een zwarte stip aangegeven. (bron: <https://geoportaal.gelderland.nl>)

2.3 Gelders Natuur Netwerk

Het plangebied ligt niet in GNN of GO gebieden. Wel ligt het gebied Overbetuwe erg dichtbij, op 0,28 km afstand.

Afbeelding 3: Ligging van het plangebied ten opzichte van GNN en GO gebieden. Het plangebied is met een zwarte stip aangegeven. (bron: <https://geoportaal.gelderland.nl>)

3 Resultaten

3.1 Flora

Op het perceel zijn de volgende plantensoorten aangetroffen:

- ☐ Akkerkool
- ☐ Basterdwederik
- ☐ Beuk
- ☐ Brede weegbree
- ☐ Cichorei
- ☐ Duizendblad
- ☐ Engels raaigras
- ☐ Gewone hoornbloem
- ☐ Gewone melkdistel
- ☐ Hondsdraf
- ☐ Jakobskruid
- ☐ Kaasjeskruid
- ☐ Kleefkruid
- ☐ Kleine speerdistel
- ☐ Kleine veldkers
- ☐ Klimop
- ☐ Klimopereprijs
- ☐ Kroontjeskruid
- ☐ Linde
- ☐ Madelief
- ☐ Muurvaren
- ☐ Ooievaarsbek
- ☐ Paardenbloem
- ☐ Paarse dovenetel
- ☐ Robertskruid
- ☐ Roos
- ☐ Schapengras
- ☐ Schijnaardbei
- ☐ Smalle weegbree
- ☐ Speenkruid
- ☐ Taxus
- ☐ Vlier
- ☐ Witte klaver
- ☐ Zandraket

3.2 Zoogdieren

Op het perceel zijn geen (sporen van) zoogdiersoorten aangetroffen.

3.3 Amfibieën

Op het perceel zijn geen amfibieën aangetroffen.

3.4 Reptielen

Op het perceel zijn geen reptielen aangetroffen.

3.5 Ongewervelden

Op het perceel zijn de volgende ongewervelden aangetroffen:

- ☐ Lieveheersbeestje

3.6 Broedvogels

Rond het perceel zijn de volgende broedvogels gezien of gehoord:

- ☐ Ekster
- ☐ Groene specht
- ☐ Houtduif
- ☐ Huismus
- ☐ Kauw
- ☐ Koolmees
- ☐ Merel
- ☐ Turkse tortel
- ☐ Vink
- ☐ Zwarte kraai

3.7 Vissen

Op het perceel zijn geen vissen aangetroffen. Open water ontbreekt.

3.8 Vleermuizen

3.8.1 Gebouwen

De planlocatie bestaat uit een kerkgebouw met bakstenen muren in wildverband. De muren hebben een spouw. Verspreid zijn openstootvoegen aanwezig. Het gebouw heeft dakpannen op het dak met daaronder dakgoten. Sommige dakpannen hebben wat gaten of liggen iets scheef. Het bovenste gedeelte van de kerktoren is alleen met grofmazig gaas afgesloten.

3.8.2 Bomen

Bij het gebouw staan een aantal bomen maar hierin zijn geen holten en spleten aangetroffen.

4 Conclusie

4.1 Flora

Tijdens het onderzoek zijn er geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

Volgens verspreidingsgegevens zijn binnen 1-5 km vanaf de planlocatie de volgende soorten aangetroffen: brede wolfsmelk, dreps, kleine wolfsmelk, schubvaren, stijve wolfsmelk, wolfskers en zandwolfsmelk.

De beschermde plantensoorten groeien op braakliggende grond, kaal zand, ruderaal plaatsen, akkers, langs spoorwegen, waterkanten, in of langs bossen of op rotsachtig terrein. De schubvaren komt ook voor op oude muren.

Het plangebied bestaat grotendeels uit bestrating en gesloten intensief onderhouden vegetatie. Het plangebied mist hierdoor de vereisten voor beschermde plantensoorten. De muren van zowel het gebouw als de terreingrens zijn onderzocht voor de schubvaren, maar deze soort is niet aangetroffen. De wolfskers is een overblijvende plant en komt wel eens voor tussen stenen in bebouwde gebieden, maar deze soort is tijdens de inspectie niet aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde plantensoorten is dus uitgesloten.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep flora niet overtreden. Nader onderzoek naar beschermde planten is niet noodzakelijk.

4.2 Zoogdieren

Tijdens de veldinspectie zijn geen (sporen van) zoogdieren aangetroffen.

In de verspreidingsgegevens worden een groot aantal zoogdieren aangetroffen binnen 5 km vanaf de planlocatie. De niet-vrijgestelde soorten zijn: bever, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, otter, steenmarter, wezel en wild zwijn. De andere beschermde soorten zijn bij ruimtelijke ontwikkeling vrijgesteld. De niet-vrijgestelde soorten worden hieronder besproken.

Bever en otter

In de nabije omgeving van het plangebied bevindt zich de Waal en het Pannerdenschkanaal. Bij deze wateren zijn bevers en otters aanwezig. De planlocatie ligt echter niet direct naast deze watergangen en ligt in de bebouwde kom van Doornenburg. De planlocatie heeft zelf geen water. De planlocatie is niet van belang voor de bever en otter.

Marterachtigen: boommarter, bunzing, hermelijn en wezel

Het leefgebied van de marters is divers. Ze leven in kleine landschappen met voldoende beschutting. Als nest gebruiken ze holen van bijvoorbeeld een konijn, mol, vos, muis of andere natuurlijke holen. Er zijn geen geschikte holtes aangetroffen in of bij de bomen. Vaste rust- en verblijfplaatsen op de planlocatie is uitgesloten. Hiernaast zijn geen sporen van marters aangetroffen. Wel is een kleine takkenhoop aangetroffen, maar hierbij zijn geen

sporen van marters aangetroffen. Door de grote hoeveelheid bestrating in de omgeving van het plangebied is er geen/weinig voedsel en geschikt habitat aanwezig. Hierdoor is de planlocatie geen essentieel leefgebied voor marterachtigen.

Steenmarter

De steenmarter komt voor in steenachtige biotopen, parken en dichtbij dorpen. Hij komt ook voor bij open gebied met groenstroken van heggen en bosjes. Er zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen op de planlocatie. Het gebouw is goed onderhouden en er zijn geen mogelijkheden voor de steenmarter om het gebouw binnen te gaan. De groenstroken eromheen bevatten geen goede schuilmogelijkheden. Vaste rust- en verblijfplaatsen voor de steenmarter op de planlocatie zijn hierdoor uitgesloten.

Das en wild zwijn

Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom is aanwezigheid van deze soorten uitgesloten.

Eekhoorn

Het leefgebied van eekhoorns bestaat uit bossen, tuinen, parken en houtwallen met voldoende voedsel. Op de planlocatie zijn wel bomen aanwezig, maar er zijn geen nestbomen aangetroffen. Er bevindt zich op de planlocatie geen vaste verblijfplaats. Hiernaast heeft de renovatie van het gebouw geen invloed op de bomen. Het plan is om de bomen te laten staan.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep zoogdieren niet overtreden. Nader onderzoek naar beschermde zoogdieren is niet noodzakelijk.

4.3 Amfibieën

Er zijn tijdens de veldinspectie geen amfibieën aangetroffen.

In de verspreidingsgegevens zijn binnen 5 km vanaf de planlocatie meerdere beschermde amfibieënsoorten aangetroffen. De niet-vrijgestelde soorten zijn: alpenwatersalamander, boomkikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en vuursalamander. De andere soorten zijn bij ruimtelijke ontwikkeling vrijgesteld.

De locatie is ongeschikt voor de beschermde amfibieën. De bebouwing is niet van belang. De planlocatie ligt niet direct naast een watergang en ligt in de bebouwde kom waardoor het ongeschikt leefgebied is voor amfibieën. De werkzaamheden hebben geen effect op de beschermde amfibieën.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep amfibieën niet overtreden. Nader onderzoek naar beschermde amfibieën is niet noodzakelijk.

4.4 Reptielen

Tijdens de veldinspectie zijn er geen reptielen aangetroffen.

Volgens de verspreidingsgegevens is alleen de ringslang binnen 5 km van de planlocatie aangetroffen. De planlocatie is geen geschikt gebied voor reptielen aangezien het volledig in de bebouwde kom ligt en de natuurlijke schakering van zand, bos en lage vegetatie ontbreekt. De aanwezigheid van reptielen op de planlocatie is uitgesloten.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep reptielen niet overtreden. Nader onderzoek naar reptielen is niet noodzakelijk.

4.5 Ongewervelden

4.5.1 Vlinders

Tabel 2: Vlindersoorten die volgens verspreidingsgegevens zijn aangetroffen bij het plangebied.
(bron: vlinderstichting.nl)

Afstand	Soort	Waardplanten	Waardplant aanwezig?	Leefomgeving	Leefomgeving aanwezig?
0 - 1 km	Teunisbloempijlstaart (nachtvlinder)	Wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik, kattenstaart	Ja	Open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen.	Nee
1 - 5 km	Grote vos	Iep, zoete kers, populier en sommige wilgensoorten	Nee	Vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden, vrijstaande bomen	Nee
	Grote weerschijnvlinder	Wilg	Nee	Oude vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen	Nee

Een waardplant (basterdwederik) van de Teunisbloempijlstaart is aangetroffen op de planlocatie. Echter gaat het om een klein aantal planten. Hiernaast voldoet de planlocatie niet aan de leefomgeving eisen van de teunisbloempijlstaart. De aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart is uitgesloten.

Van de grote vos en grote weerschijnvlinder zijn zowel de waardplanten als habitatsvereisten niet aanwezig. Aanwezigheid van beschermde vlindersoorten is uitgesloten.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep vlinders niet overtreden. Nader onderzoek naar beschermde vlinders is niet noodzakelijk.

4.5.2 Libellen

Er zijn geen libellen aangetroffen tijdens de veldinspectie.

Volgens verspreidingsgegevens komen binnen 5 km vanaf de planlocatie de volgende soorten voor: rivierrombout en sierlijke witsnuitlibel.

De aanwezigheid van libellen is uitgesloten omdat voortplantingswater op de planlocatie ontbreekt.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep libellen niet overtreden. Nader onderzoek naar beschermde libellen is niet noodzakelijk.

4.5.3 Overige ongewervelden

Volgens verspreidingsgegevens komt binnen 5 km van de planlocatie de platte schijfhoren en vermiljoenkever voor. De platte schijfhoren leeft in water en de vermiljoenkever komt voor in vochtige bossen. Dit is niet aanwezig op de planlocatie. De specifieke biotoopeisen voor de beschermde overige ongewervelden zijn op en nabij de planlocatie niet aanwezig. Hierdoor is het uitgesloten dat deze beschermde soorten aanwezig zijn.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep overige ongewervelden niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.6 Broedvogels

Tijdens de veldinspectie zijn de volgende soorten aangetroffen op of nabij de planlocatie: ekster, groene specht, houtduif, huismus, kauw, koolmees, merel, Turkse tortel, vink en zwarte kraai. Er zijn geen nesten, nestkasten of geschikte holtes aangetroffen in de bomen.

Bescherming tijdens broedseizoen

Alle inheemse vogels zijn in het broedseizoen beschermd, ook veelvoorkomende vogelsoorten. In de beplanting rondom het terrein zitten mogelijk nesten van vogels. Wanneer beplanting wordt verwijderd moet dit buiten het broedseizoen gebeuren. Wanneer beplanting tijdens het broedseizoen wordt verwijderd dient er eerst aanvullend onderzoek naar broedvogels gedaan te worden.

Bouwers van grote nesten: roofvogels, uilen, ekster, kraai, ooievaar.

Tijdens het veldbezoek zijn er geen nesten aangetroffen. Aanwezigheid van uil- en roofvogels zoals de boomvalk, buizerd, havik, ransuil en oehoe is uitgesloten. Ook voor de makers van grote nesten, zoals de ekster en zwarte kraai is uitgesloten dat ze een vaste verblijfplaats op de planlocatie hebben. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Koloniebroeders

Tijdens de veldinspectie zijn er geen nesten aangetroffen van koloniebroeders zoals blauwe reigers of roeken. Aanwezigheid van deze soorten is uitgesloten.

Holenbroeders

In de aanwezige bomen zijn geen geschikte holtes aangetroffen voor holenbroeders zoals de kleine holenbroeders: boomklever, boomkruiper, grote bonte specht, koolmees en pimpelmees of de grote holenbroeders: bosuil, kerkuil en steenuil. De koolmees is wel nabij de planlocatie gehoord. De nesten van deze vogels liggen buiten het plangebied. Door de afwezigheid van geschikte holtes in de bomen, is de planlocatie niet van belang voor holenbroeders. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

Gebouw-bewonende soorten

Kerkuil en steenuil

Volgens verspreidingsgegevens komen kerkuilen en steenuilen voor in de omgeving van het plangebied. Er zijn waarnemingen van de kerkuil en steenuil bekend. Allebei de soorten hebben een categorie 4 jaarrond beschermde nest. Er zijn geen invliegopeningen in het gebouw. De buitenruimte is voor de kerkuil en steenuil niet van belang. Het functioneel leefgebied loopt geen gevaar bij de werkzaamheden. De werkzaamheden hebben geen effect op kerkuilen en steenuilen.

Huismus

De huismus heeft een categorie 4 jaarrond beschermd nest. Tijdens het veldbezoek zijn er geen huismussen aangetroffen op de planlocatie. Wel zijn huismussen gehoord in de omgeving van het plangebied. Het gebouw heeft dakpannen en dakgoten, waar mogelijkheden voor nestlocaties van huismussen aanwezig zijn. Het dak wordt bij de werkzaamheden niet verstoord. Zolang geen werkzaamheden aan het dak worden uitgevoerd is onderzoek naar de huismus niet noodzakelijk.

Zwaluwen

Er zijn geen nesten van de boerenzwaluw en/of huiszwaluw aangetroffen op de planlocatie. De gierzwaluw maakt nesten in gebouwen, onder dakgoten, achter regenpijpen, dakpannen of in een gat in de muur. Het gebouw heeft geen overstekende kantpannen, waardoor geen geschikte invliegopeningen aanwezig zijn. Wel zijn wat losliggende pannen aanwezig. Het dak wordt bij de werkzaamheden niet verstoord. Zolang geen werkzaamheden aan het dak worden uitgevoerd is onderzoek naar zwaluwen niet noodzakelijk.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep broedvogels alleen overtreden voor de huismus en gierzwaluw wanneer werkzaamheden aan het dak plaatsvinden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk zolang geen werkzaamheden aan het dak worden uitgevoerd.

4.7 Vissen

Er is geen water aanwezig op de planlocatie. De aanwezigheid van vissen is uitgesloten.

De Omgevingswet wordt voor de soortgroep vissen niet overtreden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.8 Vleermuizen

4.8.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Volgens de verspreidingsgegevens zijn binnen 0-1 km van de planlocatie de volgende vleermuissoorten aangetroffen: gewone dwergvleermuis. Binnen 1-5 km zijn de volgende soorten aangetroffen: bosvleermuis, franjestaart, gewone/grijze grootoorvleermuis, gewone/kleine/ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Het dak van het gebouw, het bovenste gedeelte van de kerktoren en de muren zijn geschikt als rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Het bovenste gedeelte van de kerktoren is alleen met grofmazig gaas afgesloten waar vleermuizen wel door naar binnen kunnen. De daken hebben dakpannen waar op sommige locaties openingen aanwezig zijn. Echter, er worden geen werkzaamheden bij het dak of de kerktoren uitgevoerd. Hierdoor worden vleermuizen niet verstoord. Een plafond onderin de kerktoren wordt mogelijk wel vervangen, maar hier zit nog een extra afgesloten ruimte boven. Zolang bij dit gedeelte niet met zwaar materieel wordt gewerkt, worden de vleermuizen in het bovenste gedeelte van de kerktoren niet verstoord. De muren hebben een spouw en hebben op meerdere locaties openingen waar vleermuizen doorheen kunnen. Wanneer werkzaamheden plaatsvinden aan de muren (zoals openingen maken voor het plaatsen van ramen), is vleermuis onderzoek noodzakelijk.

De Omgevingswet wordt voor wat betreft de vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen mogelijk overtreden. Nader onderzoek is noodzakelijk wanneer werkzaamheden aan de buitenmuren, het dak of het bovenste gedeelte van de kerktoren worden uitgevoerd.

4.8.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd als deze een essentieel onderdeel vormen bij een vaste rust- en verblijfplaats. Vleermuizen foerageren mogelijk wel in de omgeving van het plangebied. De parkeerplaats en verharding rondom het gebouw is ongeschikt foerageergebied en niet essentieel. Mogelijk foerageren ze wel rondom de bomen bij de planlocatie, maar de grote bomen blijven behouden. Daarnaast is ook voldoende alternatief vergelijkbaar foerageergebied aanwezig in de omgeving van het plangebied.

De Omgevingswet wordt voor wat betreft de foerageergebieden van vleermuizen niet overtreden. Nader onderzoek naar foerageergebieden van vleermuizen is niet noodzakelijk.

4.8.3 Vliegroute

Op de planlocatie staan een aantal bomen. De lindes aan de voorzijde van het gebouw staan wel op een lijn, maar zijn nog klein en laag waardoor ze geen essentiële vliegroute vormen. Het plan is om de grote bomen aan de noordzijde van het gebouw te behouden.

De Omgevingswet wordt voor wat betreft vliegroutes van vleermuizen niet overtreden. Nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

4.9 Samenvatting

Onderdeel	Overtreding Omgevingswet	Nader onderzoek	Periode	Mitigatie
Flora	Nee	Nee		
Zoogdieren	Nee	Nee		
Amfibieën	Nee	Nee		
Reptielen	Nee	Nee		
Ongewervelden	Nee	Nee		
Broedvogels	Nee, zolang geen werkzaamheden aan het dak plaatsvinden	Nee		
Vissen	N.V.T			
Vleermuizen	Mogelijk, zolang geen werkzaamheden plaatsvinden aan de buitenmuren, dak of kerktoren	Ja, naar vaste rust- en verblijfplaatsen wanneer werkzaamheden plaatsvinden aan de buitenmuren, dak of kerktoren.	Conform vleermuis-protocol 2021.	

4.10 Natura 2000

De planlocatie ligt buiten Natura 2000 gebieden. Van externe werking zal geen sprake zijn. Stikstof kan wel een invloed hebben. Met het vervallen van de bouwvrijstelling in oktober 2022 zijn stikstofberekeningen voor de bouwfase weer noodzakelijk. Tot een afstand van 25 km tot Natura 2000 gebieden moet het effect van stikstof inzichtelijk worden gemaakt. Het bevoegde gezag kan om een Aeries berekening vragen.

4.11 Gelders Natuur Netwerk

Het plangebied ligt buiten GO en GNN gebieden. De kernkwaliteiten zijn niet van toepassing op de planlocatie.

4.12 Houtopstanden

Bij de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig die onder de Omgevingswet beschermd zijn. De bomen staan binnen de bebouwde kom.

5 Advies

5.1 Intrinsieke waarde

Onder de Omgevingswet wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van de Omgevingswet voorkomen, bezitten deze bescherming. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant.

Het is daarom aan te bevelen om direct voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied en de omgeving te controleren op de aanwezigheid van dieren. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Treft men een dier aan dan moet deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

5.2 Broedvogels

Bij de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van broedvogels. Alle nesten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. Werken buiten de broedperiode is aan te bevelen.

6 Literatuurlijst

6.1 Websites

- ❑ www.quickscanhulp.nl
- ❑ www.verspreidingsatlas.nl
- ❑ www.ravon.nl
- ❑ www.vlinderstichting.nl
- ❑ www.gelderland.nl
- ❑ www.sovon.nl
- ❑ <https://geoportaal.gelderland.nl>
- ❑ www.bij12.nl (kennisdocumenten)

Bijlage 1: Foto impressie plangebied

Foto 1: Links, westzijde en zuidzijde van het gebouw met de kerktoren.

Foto 2: Rechts, zuidzijde van het gebouw met het naastgelegen grasveld.

Foto 3: Links, noordzijde van het gebouw. Op het veld naast het gebouw staan een aantal grote bomen.

Foto 4: Rechts, oostzijde (achterzijde) van het gebouw.

Foto 5: Links, binnenzijde van het gebouw. Nergens zijn openingen aanwezig waar dieren naar binnen kunnen.

Foto 6: Rechts, het dak aan de binnenkant van het gebouw.

Foto 7: Links, zolder in de kerktoren. Deze is volledig afgesloten. Hierboven zit nog een ruimte waar mogelijk wel vleermuizen aanwezig kunnen zijn.

Foto 8: Rechts, het bovenste gedeelte van de kerktoren is alleen met gaas afgesloten.

Bijlage 2: Gegevens NDFF

Project : St. Martinuskerk
Doornenburg

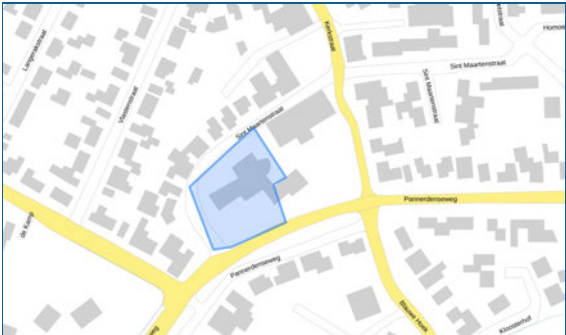
Referentie: Gemeente Lingewaard

Datum : 12 maart 2024

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.
disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbarewaarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in deNDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 12 maart 2024' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van hetplangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van HetNatuurloket:

E-mail: serviceteamndff@natuurloket.nl
Telefoon: 0800 2356333

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbarewaarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in deNDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 12 maart 2024'

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Blauwe reiger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boerenzwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boomkruiper	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Brilduiker	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Ekster	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Gekraagde roodstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km

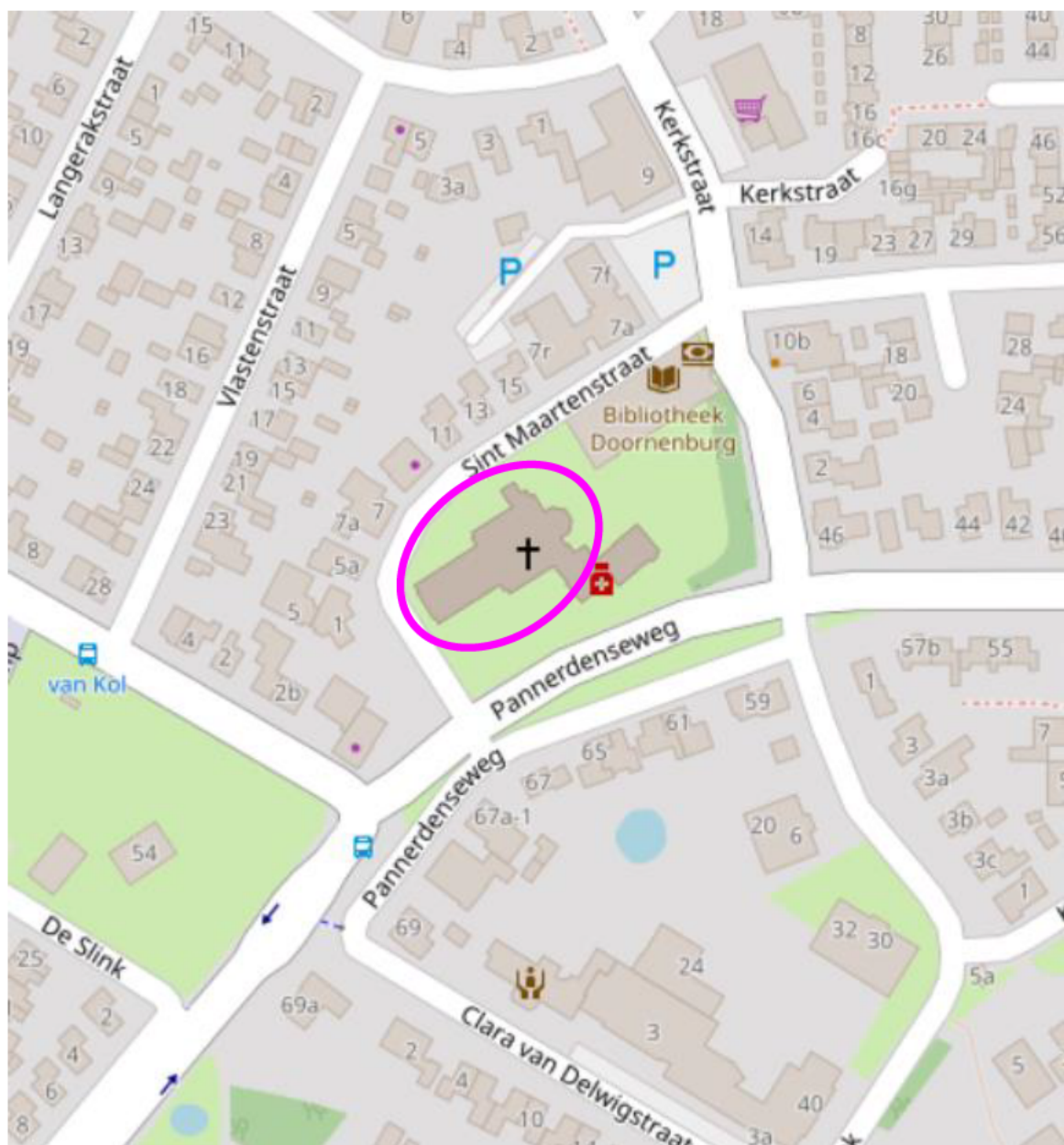
Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Groene kikker (Onb.)	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Groene specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grote bonte specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Havik	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Huismus	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Huiszwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ijsvogel	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Koolmees	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Pimpelmees	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Roek	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Spreeuw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Tapuit	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Teunisbloempijlstaart	Nachtvinders	wnb-hrl	0 - 1 km
Torenvalk	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Zeearend	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Zwarte kraai	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Zwarte roodstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Bonte vliegenvanger	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Boomkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Boomklever	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Boomvalk	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Bosuil	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Brede wolfsmelk	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Draaihal	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Dreps	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Glanskop	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Grauwe vliegenvanger	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere	1 - 5 km
Grote vos	Dagvlinders	wnb-andere	1 - 5 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders	wnb-andere	1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Hop	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Kleine bonte specht	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Oehoe	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Oeverzwaluw	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	wnb-hrl	1 - 5 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Raaf	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Ransuil	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	wnb-andere	1 - 5 km
Rivierrombout	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Schubvaren	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Stijve wolfsmelk	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Vermiljoenkever	Geleedpotigen	wnb-hrl	1 - 5 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Vuursalamander	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Wolfskers	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Zandwolfsmelk	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Zwarte mees	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Zwarte specht	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Zwarte wouw	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere	5 - 10 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten	wnb-andere	5 - 10 km
Akkerdoornzaad	Vaatplanten	wnb-andere	5 - 10 km
Akkerogentroost	Vaatplanten	wnb-andere	5 - 10 km
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Beekrombout	Libellen	wnb-andere	5 - 10 km
Bosbeekjuffer	Libellen	wnb-andere	5 - 10 km
Brave hendrik	Vaatplanten	wnb-andere	5 - 10 km
Damhert	Zoogdieren	wnb-andere	5 - 10 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	5 - 10 km

Bijlage 3: Nader onderzoek

Nader onderzoek gierzwaluw, huismus & vleermuis
St. Martinuskerk
Pannerdensedweg 50 Doornenburg

Nader onderzoek gierzwaluw, huismus & vleermuis
St. Martinuskerk
Pannerdenseweg 50 Doornenburg

Opdrachtgever: Gemeente Lingewaard
Kinkelenburglaan 6
6681 BJ Bommel

Datum: 7 november 2024

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T [REDACTED]
E-mail [REDACTED]@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.com](http://www.foreestgroenconsult.com)

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
2.	METHODE VAN ONDERZOEK	5
2.1	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
2.2	GIERZWALUW	6
2.3	HUISMUS	6
2.4	VLEERMUIZEN	6
2.5	INTEGRAAL ONDERZOEK	7
3.	RESULTATEN	8
3.1	GIERZWALUW	8
3.2	HUISMUS	9
3.3	VLEERMUIZEN	9
3.3.1	<i>Vaste rust- en verblijfplaatsen.....</i>	<i>9</i>
3.3.2	<i>Foerageergebied</i>	<i>11</i>
3.3.3	<i>Vliegrouten</i>	<i>12</i>
3.4	OVERIGE WAARNEMINGEN	13
3.4.1	<i>Boomkruiper.....</i>	<i>13</i>
3.4.2	<i>Egel.....</i>	<i>13</i>
3.4.3	<i>Houtduif</i>	<i>13</i>
3.4.4	<i>Kauw.....</i>	<i>13</i>
3.4.5	<i>Merel</i>	<i>13</i>
3.4.6	<i>Pimpelmees</i>	<i>13</i>
3.4.7	<i>Turkse tortel</i>	<i>13</i>
4.	CONCLUSIE	15
4.1	GIERZWALUW	15
4.2	HUISMUS	15
4.3	VLEERMUIS.....	15
4.3.1	<i>Vaste rust- en verblijfplaatsen.....</i>	<i>15</i>
4.3.2	<i>Foerageergebied</i>	<i>17</i>
4.3.3	<i>Vliegroute.....</i>	<i>17</i>
4.4	OVERIGE WAARNEMINGEN	17
4.4.1	<i>Intrinsieke waarde.....</i>	<i>17</i>
4.4.2	<i>Vrijgestelde soorten</i>	<i>17</i>
4.4.3	<i>Bescherming vogels tijdens het broedseizoen.....</i>	<i>17</i>
4.4.4	<i>Categorie 5 jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven</i>	<i>18</i>
5.	SAMENVATTING.....	19
6.	ADVIES	20
6.1	INTRINSIEKE WAARDE	20
6.2	AANVRAGEN VAN EEN VERGUNNING	20
6.3	ALGEMEEN VERSTERKEN VAN DE BIODIVERSITEIT	20
7.	LITERATUUR.....	21

1. Inleiding

In opdracht van gemeente Lingewaard is een nader onderzoek uitgevoerd naar een aantal beschermde diersoorten en soortgroepen rond de St. Martinuskerk te Doornenburg.

De reden voor dit nader onderzoek is dat het kerkgebouw en omliggende grond onderzocht moet worden vanwege herontwikkelingsplannen, waarbij de kerk wordt omgebouwd tot een school en de omliggende grond wordt omgezet naar een speelplein. De kerk wordt vooral inwendig verbouwd en inwendig geïsoleerd. Wel worden mogelijk wat openingen gemaakt om meer licht binnen te laten in het gebouw. Er vinden geen werkzaamheden aan het dak plaats. De bomen rondom het gebouw blijven zo veel mogelijk behouden.

Op 14 maart 2024 is door Foreest Groen Consult BV een quickscan natuuronderzoek uitgevoerd: "Quickscan St. Martinuskerk Pannerdenseweg 50 Doornenburg". Uit deze quickscan kwamen een aantal soorten en soortgroepen naar voren waarvoor de plannen mogelijk nadelig uitvallen.

Dit betreft de volgende soorten en soortgroepen:

- Gierzwaluw;
- Huismus;
- Vleermuizen (vaste rust- en verblijfplaatsen).

Het onderzoek heeft plaatsgevonden van april t/m september 2024.

Het onderzoek is uitgevoerd door ecologen en veldassistenten in dienst bij Foreest Groen Consult BV. Rapportage is uitgevoerd door [REDACTED] MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

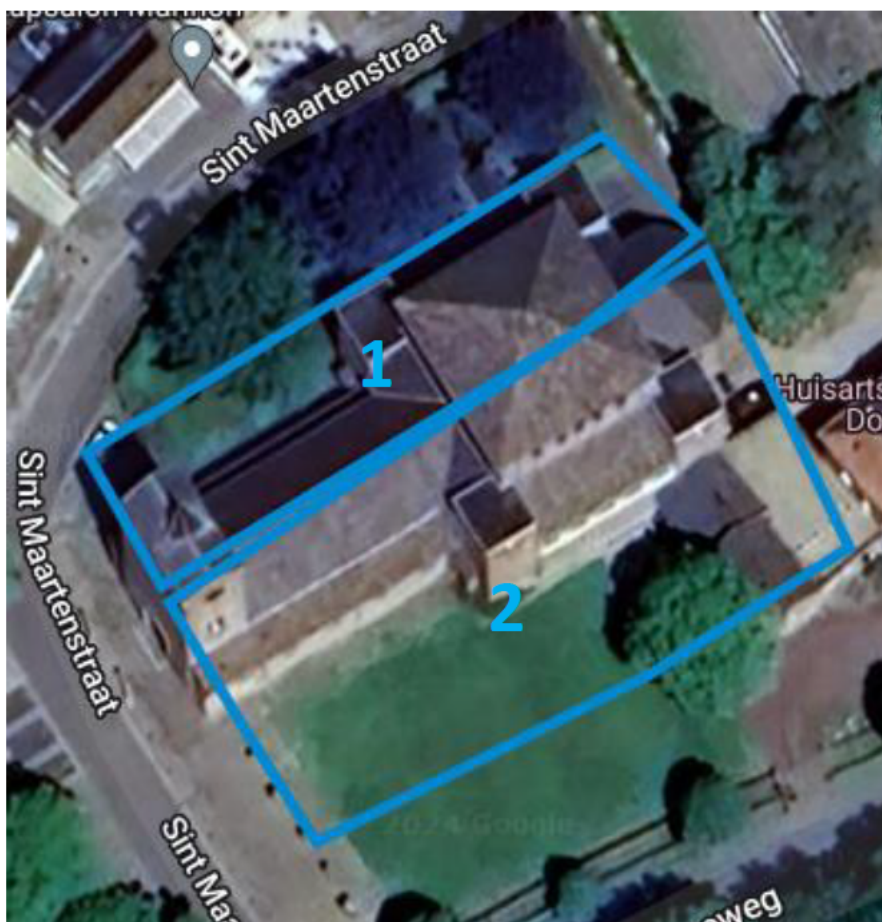
2. Methode van onderzoek

2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een kerkgebouw met omliggende grond. Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Doornenburg. Langs de Pannendenseweg zijn groenstroken en bomenrijen aanwezig.

Aan de noord- en zuidzijde van het gebouw bevinden zich grasvelden met enkele bomen en struiken. Het grasveld aan de noordzijde is omlijnd met lage hagen. Op het gras staan 3 bomen. De oostzijde van het gebouw heeft een haag en een aantal van lage en dunne bomen. Het veld aan de zuidzijde bestaat uit alleen gras en is omlijnd door grind, bestrating en een lage stenen muur. Aan de westzijde is bestrating met een bomenrij van lage en dunne bomen.

Om een volledig overzicht van de planlocatie te krijgen is deze opgedeeld in twee verschillende clusters. Een overzicht van deze clusters staat in afbeelding 1.

Afbeelding 1. De planlocatie met aangegeven clusters 1 & 2 blauw omlijnd.

2.2 Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn drie veldbezoeken afgelegd in de optimale periode tussen 1 juni - 15 juli 2024. Bij elk cluster is het gierzwaluw onderzoek twee keer gecombineerd uitgevoerd met het vleermuisonderzoek. Om aan de inspanningsverplichting conform het Kennisdocument gierzwaluw 2.0 van BIJ12 te voldoen is vervolgens in deze periode een 3^e aanvullend onderzoek separaat uitgevoerd.

Tabel 1. Data en duur van de gierzwaluw bezoeken.

Bezoek	Datum	Cluster	Omstandigheden	Tijd
1	4 juni 2024	1 & 2	20 °C, 3 Bft, 7/8 - 19 °C, 1 Bft, 8/8	20:15 - 22:30
2	20 juni 2024	1 & 2	19 °C, 2 Bft, 7/8 - 18 °C, 2 Bft, 7/8	20:58 - 22:30
3	3 juli 2024	2	16 °C, 1 Bft, 8/8 - 15 °C, 2 Bft, 8/8	20:30 - 22:30
	12 juli 2024	1	14 °C, 2 Bft, 5/8 - 13 °C, 1 Bft, 7/8	20:45 - 22:20

2.3 Huismus

Voor de huismus zijn twee veldbezoeken afgelegd in de periode tussen 1 april – 15 mei 2024. Dit onderzoek is overdag uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden. Hiermee wordt voldaan aan de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in het kennisdocument 2.1 Huismus van BIJ12. Met deze twee gerichte onderzoek kan worden vastgesteld of de huismus aanwezig is op en rondom de planlocatie.

Tabel 2. Data en duur van de huismus bezoeken. Tijdens het onderzoek is gewerkt met twee waarnemers tegelijkertijd.

Bezoek	Datum	Cluster	Omstandigheden	Tijd
1	23 april 2024	1 & 2	8 °C, 1 Bft, 2/8 - 8 °C, 1 Bft, 3/8	12:15 – 12:45
2	6 mei 2024	1 & 2	13 °C, 2 Bft, 7/8 - 14 °C, 2 Bft, 7/8	09:15 – 09:45

2.4 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen is het geldende vleermuisprotocol 2021 gevolgd. Gezien de gehele planlocatie niet voor 75% door één waarnemer is te overzien is deze onderverdeeld in twee clusters. Beide clusters waren voor minimaal 75% te overzien. Om een goed inzicht te krijgen in de huidige situatie zijn in totaal vijf bezoeken per cluster afgelegd, 3 in het voorjaar en 2 in het najaar. Een van de voorjaarsbezoeken heeft plaatsgevonden voor zonsopkomst in verband met de mogelijke aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. De overige bezoeken hebben plaatsgevonden in de avond.

Tabel 3. Data en duur van de vleermuis bezoeken. Elk cluster is door één waarnemer onderzocht.

Bezoek	Datum	Cluster	Omstandigheden	Tijd
1	14 mei 2024	1 & 2	19 °C, 1 Bft, 0/8 - 18 °C, 1 Bft, 0/8	03:45 - 05:45
2	4 juni 2024	1 & 2	20 °C, 2 Bft, 8/8 - 19 °C, 2 Bft, 8/8	21:45 - 00:00
3	3 juli 2024	2	16 °C, 1 Bft, 8/8 - 15 °C, 2 Bft, 8/8	20:30 - 00:00
	12 juli 2024	1	14 °C, 2 Bft, 5/8 - 13 °C, 1 Bft, 7/8	20:45 - 23:50
4	19 augustus 2024	1 & 2	17 °C, 0 Bft, 1/8 - 15 °C, 0 Bft, 0/8	23:30 - 01:30
5	16 september 2024	1 & 2	14 °C, 2 Bft, 8/8 - 14 °C, 2 Bft, 6/8	23:00 - 00:00

Tijdens de bezoeken voldeed het weer aan de normen die hiervoor in het vleermuisprotocol zijn gesteld.

Het onderzoek gebeurt op zicht en met behulp van een Batlogger M. De BatDetector is de dag na het onderzoek uitgelezen met het programma Batexplorer van Elektron. Vervolgens zijn de opgeslagen gegevens verwerkt.

Van deze locatie is vooraf beoordeeld wat het risico is op de aanwezigheid van bijzondere soorten vleermuizen. Volgens de quickscan zijn binnen 0-1 km geen bijzondere soorten aanwezig. Binnen 1-5 km zijn de bosvleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, gewone/ grijze grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis aanwezig (Foreest Groen Consult BV; 2024). In dit geval is er een klein risico op de aanwezigheid van bijzondere soorten. Hierdoor is de onderzoeksinspanning conform vleermuisprotocol afgestemd op de gewone/ ruige/ kleine dwergvleermuis en laatvlieger. Bij het aantreffen van een bijzondere soort wordt de onderzoeksinspanning verlengd. Op basis van volledig ontbreken van waarnemingen zal de afwezigheid van bijzondere soorten met voldoende zekerheid kunnen worden vastgesteld.

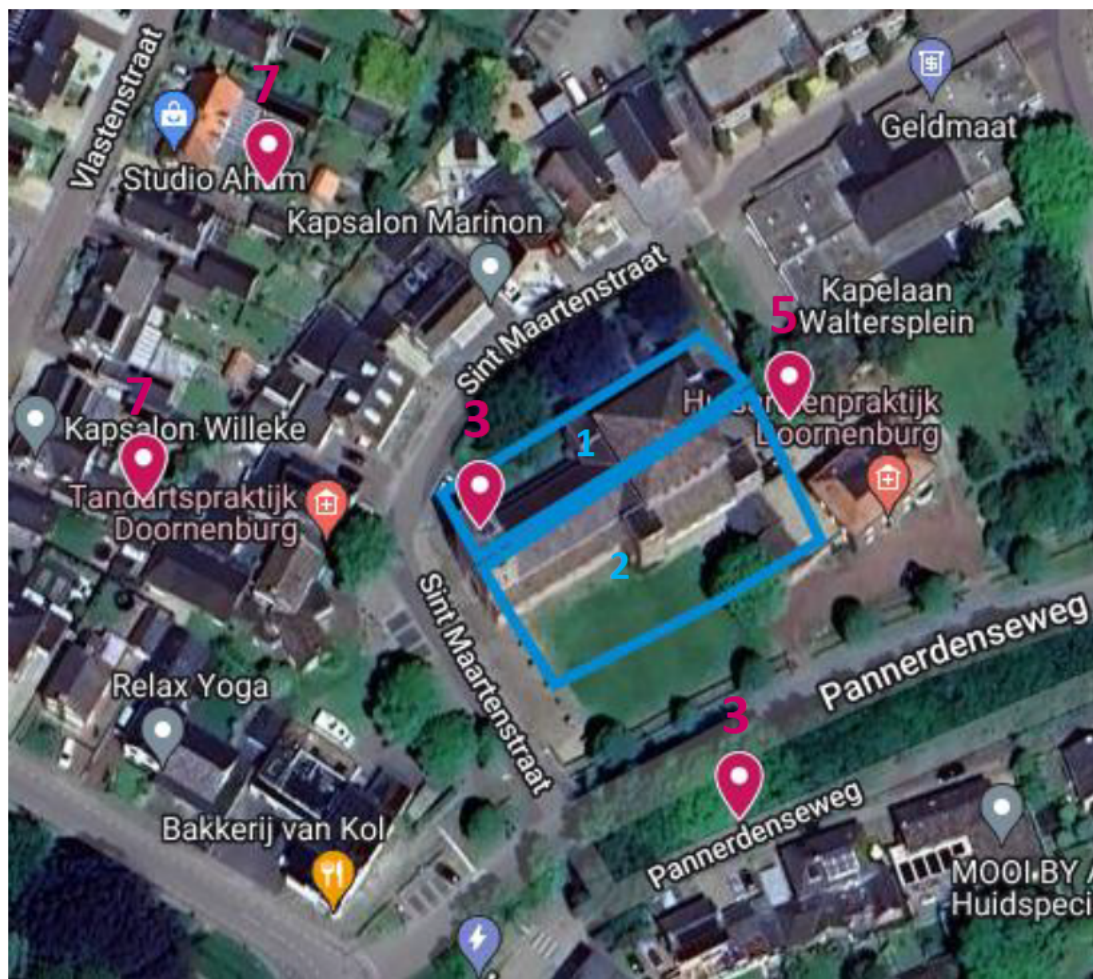
2.5 Integraal onderzoek

Tijdens het onderzoek naar een soort(groep) wordt altijd gelet op de mogelijke aanwezigheid van andere soorten. Bij elk bezoek aan de locatie worden alle waarnemingen genoteerd en in de resultaten opgenomen. Hierdoor wordt een completer beeld vergaard van de onderzoeklocatie.

3. Resultaten

3.1 Gierzwaluw

Tijdens alle bezoeken zijn een groep foeragerende gierzwaluwen op en nabij het plangebied waargenomen. De grootte van deze groep varieerde per bezoek tussen 3 tot 7 individuen. Deze vlogen over de kerk en de complete wijk. In afbeelding 2 zijn de locaties en aantallen van de overvliegende gierzwaluwen weergegeven. Er zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen.

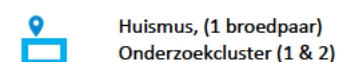

- Gierzwaluw overvliegend (aantallen in paars).
- Onderzoekcluster (1 & 2).

Afbeelding 2. Visualisatie van de locaties en aantallen van de overvliegende gierzwaluwen op en nabij het plangebied.

3.2 Huismus

Bij de kerk zijn geen huismussen waargenomen. In de omliggende wijk zijn op twee locaties baltsende huismussen waargenomen. Deze baltsende huismussen zijn een indicatie voor een nestlocatie. Er zijn geen kwetterbosjes in of nabij het plangebied aangetroffen. De locaties van de baltsende huismussen zijn weergegeven in afbeelding 3.

Afbeelding 3. Locaties van baltsende huismussen nabij het plangebied.

3.3 Vleermuizen

3.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Een overzicht van alle waargenomen vaste rust- en verblijfplaatsen en baltsterritoria van vleermuizen is weergegeven in tabel 4 en afbeelding 4.

Kraamverblijven

Tijdens het nader onderzoek zijn geen kraamverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in het plangebied.

(Massa)winterverblijven

Tijdens het nader onderzoek zijn geen (massa)winterverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in het plangebied.

Paarverblijven en baltsterritoria

Tijdens het nader onderzoek zijn geen paarverblijven waargenomen in het plangebied. Wel zijn er 3 baltsterritoria van de gewone dwergvleermuis waargenomen in en nabij het plangebied. Deze bevonden zich bij de zuidoosthoek van de kerk, de oostzijde van kerk en aan de noordzijde van de Sint Maartenstraat. Tijdens het onderzoek zijn geen invlieglocaties bij de balts territoria vastgesteld.

Zomerverblijven

Tijdens het nader onderzoek zijn 3 zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze bevonden zich in de kerktoeren, bij een raamkozijn op de 2^e verdieping aan de oostzijde van de kerk en onder de dakrand bij de noordzijde van de kerk.

Tabel 4. Resultaten onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen en baltsterritoria van vleermuizen.

Type	Aantal	In plangebied?	Soort	Aantal individuen	Locatie(s)
Winterverblijf	Afwezig	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Kraamverblijf	Afwezig	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Zomerverblijf	3	Ja	Gewone dwergvleermuis	1	Bij de meest zuidelijke raam van de kerktoeren aan de oostelijke zijde.
				2	Bij een raamkozijn op de 2 ^e verdieping aan de oostzijde van de kerk.
				1	Onder de dakrand bij het hoge gedeelte aan de noordzijde van de kerk.
Paarverblijf/Balts territorium	3	Ja	Gewone dwergvleermuis	1	Bij de zuidoost hoek van de kerk, boven de Sint Maartenstraat en het daar aanwezige grasveldje.
				1	Ten oosten van de kerk boven de uitbouw van de huisartsenpraktijk en het grindpad ten noorden daarvan.
		Nee	Gewone dwergvleermuis	1	Boven de Sint Maartenstraat ten noorden van de kerk. Niet nabij de kerk waargenomen.

Afbeelding 4. Visualisatie de vaste rust- en verblijfplaatsen en baltterritoria van vleermuizen op de planlocatie.

3.3.2 Foerageergebied

Er zijn meerdere foeragerende en overvliegende vleermuizen op en nabij het plangebied waargenomen. Een overzicht van alle waargenomen foeragerende en overvliegende vleermuizen is weergegeven in tabel 5 en afbeelding 5.

Gewone dwergvleermuizen zijn op alle avonden waargenomen verspreid over het gehele plangebied. Deze foerageerden boven de straten, boven de grasvelden, bij de bomen en om het gebouw heen.

De *laativlieger* is eenmalig overvliegend waargenomen ten zuidoosten van de kerk op 4 juni 2024.

Ruige dwergvleermuizen zijn op 16 september 2024 foeragerend waargenomen boven het zuidelijke grasveldje, boven de Sint Maartenstraat en bij een boom ten noorden van de kerk. Op 4 juni 2024 is de ruige dwergvleermuis ook eenmaal overvliegend waargenomen ten zuidoosten van de kerk.

Bijzondere soorten

Bij geen van de bezoeken is een bijzondere soort vleermuis aangetroffen op of nabij het plangebied. De onderzoeksinspanning is niet verlengd.

Tabel 5. Resultaten foeragerende en overvliegende vleermuizen.

Soort	Frequentie waarnemen	Locatie foerageren
Gewone dwergvleermuis	Elke avond 1 tot 3 tegelijk	Boven de straten, grasvelden, rondom de gebouwen en bomen.
Laatvlieger	Eén avond één individu	Vloog over.
Ruige dwergvleermuis	Twee avonden één individu.	Eenmalig foerageren boven de Sint Maartenstraat en bij een boom ten noordoosten van de kerk. Eenmalig overvliegen.

Afbeelding 5. Visualisatie van foeragerende en overvliegende vleermuizen op en nabij de planlocatie.

3.3.3 Vliegroueten

Er zijn geen vliegroueten van vleermuizen waargenomen in of nabij het plangebied.

3.4 Overige waarnemingen

Een overzicht van de overige waarnemingen is weergegeven in afbeelding 6.

3.4.1 Boomkruiper

Tijdens het huismusonderzoek op 23 april 2024 is een boomkruiper waargenomen in de beplanting en bij een boom ten noordoosten van de kerk.

3.4.2 Egel

Tijdens het vleermuisonderzoek is op drie verschillende avonden een egel foeragerend waargenomen bij het plangebied. Op twee avonden is de egel foeragerend waargenomen op het grasveld ten zuiden van de kerk en op één avond foeragerend bij de bomen aan de oostzijde van de kerk.

3.4.3 Houtduif

Tijdens het huismusonderzoek op 6 mei 2024 zijn op meerdere locaties aan de oostzijde van het plangebied houtduiven aangetroffen in beplanting, bomen en op dakranden.

3.4.4 Kauw

Tijdens het huismusonderzoek op 6 mei 2024 zijn twee kauwen waargenomen nabij het plangebied. Eén zat op een schoorsteen bij Sint Maartenstraat 7 en één zat op het grasveldje ten zuiden van het plangebied.

3.4.5 Merel

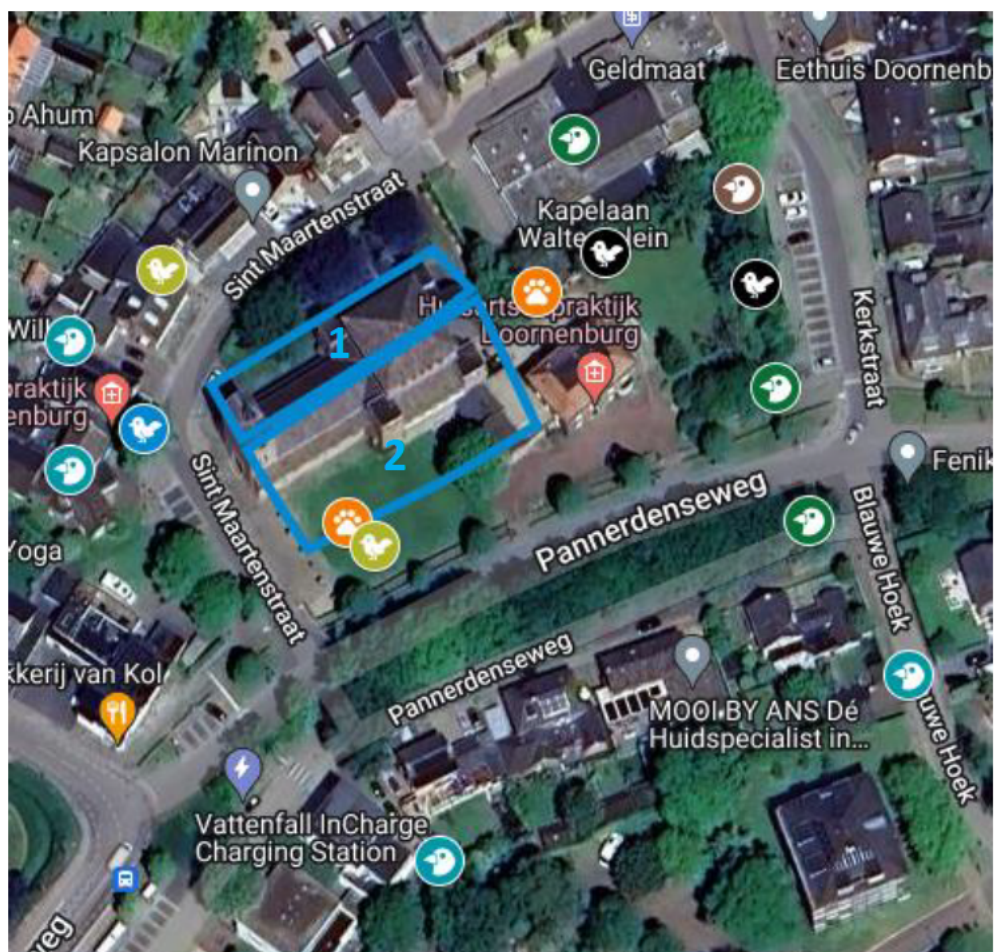
Tijdens het huismusonderzoek zijn meerdere merels waargenomen bij het plangebied. Deze bevonden zich aan de oostzijde van het plangebied in de beplanting en bomen.

3.4.6 Pimpelmees

De pimpelmees is eenmalig zingend waargenomen in een boom aan de westzijde van het plangebied tijdens het huismusonderzoek.

3.4.7 Turkse tortel

Verspreid rondom het plangebied zijn meerdere Turkse tortels waargenomen tijdens het huismusonderzoek. Deze bevonden zich bij de huizen, in bomen en in de achtertuinen van huizen.

	Boomkruiper		Merel
	Egel		Pimpelmees
	Houtduif		Turkse tortel
	Kauw		Onderzoekcluster (1 & 2)

Afbeelding 6. Visualisatie van de overige waargenomen soorten.

4. Conclusie

4.1 Gierzwaluw

Er zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen waargenomen. Nestlocaties zijn niet aanwezig. Gierzwaluwen vlogen tijdens de onderzoeken over de volledige wijk. Deze hadden geen binding met het plangebied.

Conclusie

De Omgevingswet wordt voor wat betreft de gierzwaluw niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is voor wat betreft de gierzwaluw niet noodzakelijk.

4.2 Huismus

Er zijn geen huismussen waargenomen bij de kerk. Wel zijn er 2 waarnemingen van huismussen in de omgeving. 1 nestlocatie bevindt zich in het dak van Pannerdenseweg 59 en 1 nestlocatie bevindt zich in het dak van Kerkstraat 12. Bij de werkzaamheden gaan deze nesten niet verloren en worden deze niet verstoord.

Er zijn geen kwetterbosjes aangetroffen. Ook gaat geen foerageergebied verloren tijdens de werkzaamheden.

Conclusie

De Omgevingswet wordt voor wat betreft de huismus niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is voor wat betreft de huismus niet noodzakelijk.

4.3 Vleermuis

4.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Zomerverblijven

Er zijn 3 zomerverblijfplaatsen waargenomen in het plangebied: 1 gewone dwergvleermuis bij de meest zuidelijke raam van de kerktoren aan de oostelijke zijde, 2 gewone dwergvleermuizen bij een raamkozijn op de 2e verdieping aan de oostzijde van de kerk, en 1 gewone dwergvleermuis onder de dakrand bij het hoge gedeelte aan de noordzijde van de kerk. De gewone dwergvleermuis maakt gebruik van het dak, de spouwmuur en de kerktoren.

2 van de zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis in het dak en de spouwmuur worden met de werkzaamheden verstoord/vernield. De Omgevingswet wordt wat betreft 2 zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis overtreden. Een vergunningsaanvraag van de Omgevingswet is wat betreft deze 2 zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis noodzakelijk.

Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan de kerktoeren wordt de daar aanwezige zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis ook verstoord/vernield. In dat geval wordt ook voor dit verblijf de Omgevingswet overtreden. Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan de kerktoeren is wat betreft 1 verdere zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis een vergunningsaanvraag van de Omgevingswet noodzakelijk.

Paarverblijven

Hiernaast zijn 3 balts territoria aangetroffen van gewone dwergvleermuizen. Tijdens het onderzoek zijn geen invlieglocaties vastgesteld. 2 bevinden zich bij de kerk. 1 bevindt zich buiten de planlocatie, bij de huizen aan de noordzijde van de Sint Maartenstraat ten noorden van de kerk. De baltsende gewone dwergvleermuis van dit territorium begaf zich nooit in de buurt van de kerk. Conform richtlijnen dient per balts territoria een paarverblijf voor de gewone dwergvleermuis toegekend te worden aan een gebouw. 2 paarverblijven worden toegekend aan de kerk en 1 paarverblijf wordt toegekend aan de huizen ten noorden van de Sint Maartenstraat. De werkzaamheden hebben tot gevolg dat 2 paarverblijven van de gewone dwergvleermuis wordt verstoord/vernield. De Omgevingswet wordt wat betreft 2 paarverblijven van de gewone dwergvleermuis overtreden. Een vergunningsaanvraag van de Omgevingswet is wat betreft deze 2 paarverblijven noodzakelijk.

(Massa)winter- en kraamverblijf

Een (massa)winter- en/of kraamverblijf van vleermuizen is niet aanwezig in het plangebied. Op geen enkel moment zijn groepen vleermuizen waargenomen. Het aantal dieren dat gelijktijdig aanwezig was is laag.

Conclusie

De Omgevingswet wordt voor wat betreft vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen overtreden. Voor deze vaste verblijfplaatsen (2 zomerverblijven en 2 paarverblijven) van de gewone dwergvleermuizen dient een vergunning te worden aangevraagd. Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan de kerktoeren dient er voor 1 verdere vaste verblijfplaats (zomerverblijf) van de gewone dwergvleermuis een vergunning te worden aangevraagd.

4.3.2 Foerageergebied

Foerageergebieden zijn uitsluitend beschermd indien deze essentieel zijn voor het functioneren van een verblijfplaats. Er zijn rondom de kerk meerdere foeragerende en passerende vleermuizen aangetroffen.

De gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers foerageren langs veel verschillende objecten zoals: beplantingen, gevels, waterpartijen en bij lantarenpalen. De renovatie van de kerk heeft geen invloed op deze elementen. Al deze elementen blijven behouden en functioneel tijdens de inwendige verbouwing en isolatie. De aanwezige vleermuizen kunnen hier gewoon blijven jagen.

Conclusie

De Omgevingswet wordt voor wat betreft foerageergebieden niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is voor wat betreft foerageergebied van de vleermuis niet noodzakelijk.

4.3.3 Vliegroute

Er zijn geen vliegroutes op of nabij het plangebied waargenomen. Het is uitgesloten dat er op of nabij het plangebied vliegroutes van vleermuizen bevinden.

Conclusie

De omgevingswet wordt wat betreft vliegroutes van vleermuizen niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is voor wat betreft vliegroutes van vleermuizen niet noodzakelijk.

4.4 Overige waarnemingen

4.4.1 Intrinsieke waarde

Elke inheemse soort is beschermd voor diens intrinsieke waarde. Dit geldt ook voor soorten die niet in de lijsten van de Omgevingswet staan en voor vrijgestelde soorten. Meer informatie in §6.1 Intrinsieke waarde.

4.4.2 Vrijgestelde soorten

De egel is vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkeling in Gelderland.

4.4.3 Bescherming vogels tijdens het broedseizoen

Alle inheemse vogels zijn in het broedseizoen beschermd, ook de houtduif, kauw, merel, en Turkse tortel. Indien beplanting verwijderd moet worden en/of extern aan het dak van de kerk gewerkt wordt, dient dit buiten het broedseizoen te gebeuren. Wanneer dit niet mogelijk is dienen deze locaties vooraf te worden gecontroleerd door een ecooloog.

4.4.4 Categorie 5 jaarrond beschermde nesten bij onvoldoende alternatieven

Het nest van de boomkruiper en pimpelmees vallen onder categorie 5 nesten. Dit betekent dat het nest als permanente verblijfplaats kan kwalificeren indien er onvoldoende alternatieve locaties aanwezig zijn. Bij de bomen zijn geen geschikte nestlocaties aanwezig voor de boomkruiper of pimpelmees (Foreest Groen Consult BV; 2024). De soorten hebben waarschijnlijk nesten in bomen of nestkastjes in de omgeving. De omgevingswet wordt wat betreft de boomkruiper en pimpelmees niet overtreden. Een vergunning van de Omgevingswet is wat betreft deze soorten niet noodzakelijk.

5. Samenvatting

Onderzochte soort of soortgroep		Overtreding Omgevingswet	Aantal	Verdere maatregelen
Gierzwaluw		Nee	N.v.t.	N.v.t.
Huismus		Nee	N.v.t.	N.v.t.
Vleermuizen	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja	2 zomerverblijven en 2 paarverblijven van de gewone dwergvleermuis. Indien werkzaamheden plaatsvinden aan de kerktoren, 1 verdere zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis.	Vergunning Omgevingswet aanvragen
	Foerageergebied	Nee	n.v.t.	Nee
	Vliegroute	Nee	n.v.t.	Nee
Overige waarnemingen (boomkruiper, egel, houtduif, kauw, merel, pimpelmees en Turkse tortel)		Mogelijk, indien verwijdering beplanting en/of extern werken aan het dak in broedperiode.		Verwijdering beplanting en/of extern werken aan het dak in augustus – februari, buiten de broedperiode. Of de locatie vooraf laten controleren door een ecooloog

6. Advies

6.1 Intrinsieke waarde

Onder de Omgevingswet wordt elk in het wild levende dier of inheemse plant beschermd. Ook diersoorten of diergroepen, die niet in de lijsten van Omgevingswet voorkomen, bezitten deze bescherming. Onder de Omgevingswet is het verplicht om voorzorgsmaatregelen te treffen. Voorwaarde is wel dat het inheemse dieren betreft. Dit is de intrinsieke waarde van het dier of de plant en valt onder de zorgplicht.

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient het plangebied en de directe omgeving gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van dieren. Ook tijdens de werkzaamheden dient met de aanwezigheid van dieren rekening te worden gehouden. Worden dieren aangetroffen dan moeten deze de kans krijgen om zich in veiligheid te brengen, of moet het dier in veiligheid gebracht worden. Worden onverhoopt beschermde diersoorten aangetroffen dan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en een passende oplossing worden gezocht.

6.2 Aanvragen van een vergunning

Geadviseerd wordt om voor de drie zomerverblijven en twee paarverblijven van de gewone dwergvleermuis een vergunning van de Omgevingswet aan te vragen.

Door tijdig een vergunning aan te vragen, kan ook op tijd worden begonnen met de mitigerende maatregelen en kunnen de dieren langzaam wennen aan de veranderingen in het leefgebied.

6.3 Algemeen versterken van de biodiversiteit

Met eenvoudige middelen kunnen voor verschillende planten en dieren belangrijke voorzieningen worden gerealiseerd die de kwaliteit van hun leefgebied kunnen verbeteren en hun aantallen kunnen laten groeien.

Het planten van meer bloemen, eventueel in combinatie met een insectenhotel of insectenburcht, is eenvoudige methode om de aantallen van vlinders en ander insecten te laten groeien. Een variatie aan beplanting zorgt voor een hogere diversiteit aan insectensoorten. Hierbij kan ook worden gedacht aan beplanting op gevels of groendaken.

Voor zoogdieren kan veel worden gedaan door het creëren van takkenhopen of 'rommelhoekjes'. Hiernaast kunnen verblijven worden geplaatst voor marters en egels.

De dieren geven geen enkele vorm van overlast en dragen bij aan een gezond leefmilieu. Met het uiteindelijke ontwerp en materiaalkeuze kan veel voor deze dieren worden gedaan. Wij adviseren u graag over de mogelijkheden voor het groen inrichten van de buitenruimte.

7. Literatuur

Gebruikte protocollen

- ❑ Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 2.0 van BIJ12;
- ❑ Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis 1.0 van BIJ12;
- ❑ Kennisdocument Gierzwaluw 2.0 van BIJ12;
- ❑ Kennisdocument Huismus 2.1 van BIJ12;
- ❑ Kennisdocument Ruige dwergvleermuis 2.0 van BIJ12;
- ❑ Vleermuisprotocol 2021, Netwerk Groene Bureaus.

Websites

- ❑ www.sovon.nl
- ❑ www.vleermuis.net
- ❑ www.vogelbescherming.nl

Voorgaand onderzoek

- ❑ Quicksan St. Martinuskerk, Pannerdenseweg 50 Doornenburg, Foreest Groen Consult BV., 23 april 2024;